รายงานประจำปี 2561

กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน กรมควบคุมโรค

กระทรวงสาธารณสุข

Annual Report 2018

Vaccine Preventable Diseases Division (VPD)

Department of Disease Control

Ministry of Public Health

รายงานประจำปี 2561 กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ที่ปรึกษา : นายแพทย์สุชาดา เจียมศิริ ผู้อำนวยการกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

บรรณาธิการ :

1. นายแพทย์ชนินันท์	สนธิไชย	นายแพทย์ชำนาญการ
2. นางสาววรวรรณ	กลิ่นสุภา	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
3. นางเผด็จศักดิ์	ชอบธรรม	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
4. นางสาวปิยะนาถ	เชื้อนาค	เภสัชกรปฏิบัติการ
5. นายวิรัตน์	ผลเลิศ	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
6. นางสาวพรนภา	มักกะสัน	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
7. นางสาวธนพร	มานะดี	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
8. นายเลิศฤทธิ์	ลีลาธร	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
9. นางสาวทิวานนท์	สมนาม	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
10. นางสาวสุภาภรณ์	จูจันทร์	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
11. นางสาวศิวิมล	พุฒชู	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

จัดทำโดย :

กลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน กรมควบคุมโรค
เลขที่ 88/21 ถ.ติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

คำนำ

รายงานประจำปี 2561 กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมและนำเสนอข้อมูลการดำเนินงานด้านการป้องกันควบคุมโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน เผยแพร่ให้องค์กรภาครัฐ เอกชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เนื้อหาในรายงานประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพ แผนปฏิบัติงานและเป้าหมายการดำเนินงาน รวมถึงผลการดำเนินงานโครงการสำคัญด้านการสนับสนุนควบคุมโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน และสรุปปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จากการดำเนินงานปีงบประมาณ 2561

ในการจัดทำรายงานประจำปีฉบับนี้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้บริหาร คณะทำงานจัดทำรายงานประจำปี ตลอดจนบุคลากรของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีนที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและรายละเอียดต่างๆส่งผลให้การจัดทำรายงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานและผู้ที่สนใจจะใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้กระบวนการดำเนินงาน การอ้างอิงการวางแผนและศึกษาค้นคว้า

กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	**ก**
สารบัญ	**ข**
สารบัญตาราง	**ค**
สารบัญภาพ	**ง**
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน	**1**
วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ แผนที่กลยุทธ์กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน	2
โครงสร้างการบริหารงานกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน	5
โครงสร้างและอัตรากำลังกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน	6
ส่วนที่ 2 สถานการณ์โรค	**13**
โรคที่ต้องกำจัดและกวาดล้างตามพันธะสัญญานานาชาติ	14
โรคติดต่ออื่นๆที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน	19
ส่วนที่ 3 เป้าหมายและมาตรการในการดำเนินงาน	**26**
เป้าหมายการลดโรค	27
มาตรการในการดำเนินงาน	29
ส่วนที่ 4 ผลการดำเนินงาน	**32**
ผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ 2561	33
ผลการเบิกจ่าย	35
ผลการดำเนินงานที่สำคัญ	37
ส่วนที่ 5 สรุปปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จากการดำเนินงานปีงบประมาณ 2561	**67**
ภาคผนวก	**71**
รายชื่อติดต่อบุคลากรกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน	72

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนขั้นพื้นฐานและวัคซีนในนักเรียน พ.ศ. 2561	38
ตารางที่ 2	สรุปพื้นที่ดำเนินการนำร่องจัดตั้งคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่	41
ตารางที่ 3	ผลการรณรงค์ให้วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ปี 2561	44

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	การเฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกเฉียบพลัน(Acute flaccid paralysis: AFP) ในประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี	15
ภาพที่ 2.2	สถานการณ์โรคโปลิโอทั่วโลกปี 2560-2561	15
ภาพที่ 2.3	จำนวนผู้ป่วยยืนยันโรคหัด ปี พ.ศ.2555 – 2561	17
ภาพที่ 2.4	สัดส่วนกลุ่มอายุผู้ป่วยยืนยันโรคหัด (IgM Positive) ราย สคร.ปี 2561	18
ภาพที่ 2.5	อัตราป่วยผู้ป่วยยืนยันโรคหัด และผู้ป่วยเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาสะสมรายจังหวัด และจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูง 10 อันดับแรก (1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2561)	18
ภาพที่ 2.6	จำนวนผู้ป่วยโรคคางทูม (Mumps) ปี พ.ศ. 2556- 2561	19
ภาพที่ 2.7	จำนวนผู้ป่วยโรคคางทูม (Mumps) ปี พ.ศ.2561 เทียบกับค่ามัธยฐาน ย้อนหลัง 5 ปี (2556-2560)	20
ภาพที่ 2.8	จำนวนผู้ป่วยโรคไข้สมองอักเสบเจอี (Japanese encephalitis) ปี พ.ศ. 2557- 2561	20
ภาพที่ 2.9	จำนวนผู้ป่วยโรคไอกรน (Pertussis) ปี พ.ศ. 2556- 2561	21
ภาพที่ 2.10	จำนวนผู้ป่วยโรคไอกรน (Pertussis) ปี พ.ศ.2561 เทียบกับค่ามัธยฐาน ย้อนหลัง 5 ปี (2556-2560)	21
ภาพที่ 2.11	จำนวนผู้ป่วยโรคคอตีบ (Diphtheria) ปี พ.ศ. 2556- 2561	22
ภาพที่ 2.12	จำนวนผู้ป่วยโรคคอตีบ (Diphtheria) ปี พ.ศ.2561 เทียบกับค่ามัธยฐาน ย้อนหลัง 5 ปี (2556-2560)	22
ภาพที่ 2.13	จำนวนผู้ป่วยยืนยันโรคหัดเยอรมัน (Rubella) ปี พ.ศ. 2556 - 2561	23
ภาพที่ 2.14	อัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ (Influenza) ปี พ.ศ. 2556- 2561	24
ภาพที่ 2.15	จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ (Influenza) ปี พ.ศ.2561 เทียบกับค่ามัธยฐาน ย้อนหลัง 5 ปี (2556-2560)	24
ภาพที่ 2.16	อุบัติการณ์ของโรคที่ป้องกันด้วยวัคซีนเปรียบเทียบกับอัตราความคลอบคลุม ของวัคซีนประเทศไทย ปี 2520 – 2561	25
ภาพที่ 4.1	สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ปีงบประมาณ 2561	47
ภาพที่ 4.2	แผนที่กลยุทธ์กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน	48
ภาพที่ 4.3	แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไวรัสตับอักเสบ พ.ศ. 2560 – 2564	48

ส่วนที่ 1
ข้อมูลทั่วไป

วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรชั้นนำด้านการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ที่สังคมเชื่อถือและไว้วางใจ เพื่อปกป้องประชาชน จากโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน ภายในปี 2564

พันธกิจ

1 กำหนดและพัฒนามาตรฐานงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคเพื่อการดำเนินงานให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

2 ขับเคลื่อนการดำเนินงานกำจัดและกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ

3 ศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีการป้องกันควบคุมโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

4 พัฒนาศักยภาพ และถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคและโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนสู่เครือข่ายและประชาชน

5 พัฒนาระบบการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินของโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

เป้าประสงค์หลัก

1. มาตรฐานงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

2. ประเทศไทยปลอดโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ

3. ผลิตภัณฑ์วิชาการด้านการป้องกันควบคุมโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนมีคุณภาพและมาตรฐาน

4. เครือข่ายมีศักยภาพในการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้ตามมาตรฐาน และประชาชนมีความรู้ ทัศนคติ ตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมในการดูแลตนเองจากโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

5. ระบบการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินของโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การกำหนดและพัฒนามาตรฐานงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค
2. การดำเนินงานกำจัดและกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ
3. การศึกษา วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีการป้องกันควบคุมโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน
4. การพัฒนาศักยภาพ และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เครือข่าย และประชาชน
5. การพัฒนาระบบการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินของโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

แผนที่กลยุทธ์กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน กรมควบคุมโรค

วิสัยทัศน์ : “ เป็นองค์กรชั้นนำด้านการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่สังคมเชื่อถือและไว้วางใจ เพื่อปกป้องประชาชนจากโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนภายในปี 2564 ”

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5
การกำหนดและพัฒนามาตรฐานงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	การดำเนินงานกำจัดและกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ	การศึกษา วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีฯ	การพัฒนาศักยภาพและถ่ายทอดองค์ความรู้ฯ	การพัฒนาระบบการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินของโรคฯ

ประสิทธิผล

- G1 ประชาชนปลอดจากโรคที่ป้องกันได้ด้วย

คุณภาพบริการ

- G2 ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ
- G3 เครือข่ายได้รับการรับรองมาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค
- G4 ผลิตภัณฑ์ทางวิชาการมีคุณภาพ
- G5 ระบบการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินของโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนได้มาตรฐาน

ประสิทธิภาพ

- G6 ระบบและกลไกการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิชาการมาตรฐานและเทคโนโลยีฯมีประสิทธิภาพ
- G7 กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ฯและการสื่อสารมีประสิทธิภาพ
- G8 การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายมีประสิทธิภาพ
- G9 การบริหารแผนงานมีประสิทธิภาพ
- G10 การบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์เกี่ยวกับโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ

- G 11 บุคลากรมีสมรรถนะและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานตามภารกิจ
- G 12 การจัดการความรู้ด้านโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน
- G 13 สภาพแวดล้อมการทำงานเอื้อต่อการปฏิบัติงาน
- G 14 วัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์
- G 15 ระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลสนับสนุนการปฏิบัติงาน

โครงสร้างคณะผู้บริหารกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

แพทย์หญิงสุชาดา เจียมศิริ
ผู้อำนวยการกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

นายแพทย์ชนินันท์ สนธิไชย
หัวหน้ากลุ่มพัฒนางานวัคซีนพื้นฐาน และ
กลุ่มประสานงานโครงการกำจัดกวาดล้างโรคตาม
พันธสัญญานานาชาติ

นายขัตติยะ อุตม์อ่าง
หัวหน้ากลุ่มบริหารจัดการวัคซีน

นางสาววรวรรณ กลิ่นสุภา
หัวหน้ากลุ่มพัฒนางานวัคซีนใหม่

นางสาวทิวานนท์ สมนาม
รักษาการหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป

นายเลิศฤทธิ์ ลีลาธร
หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร

โครงสร้างและอัตรากำลังบุคลากรกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

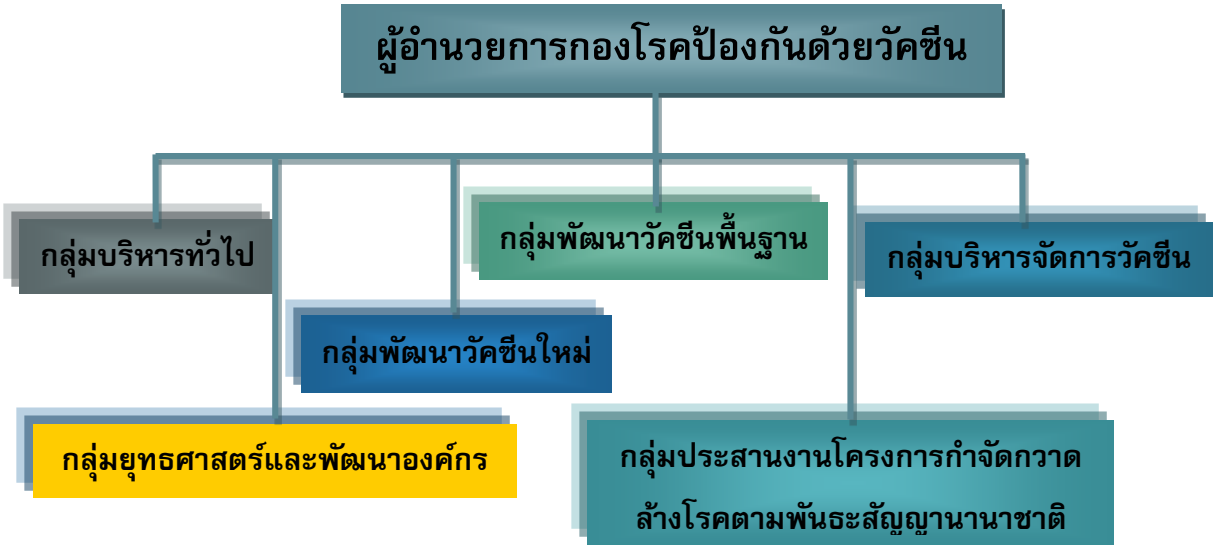

สายงาน	ตำแหน่ง					
	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	พนักงานกระทรวง	ลูกจ้างประจำ	ลูกจ้างโครงการ	รวม
สายงานหลัก						
นายแพทย์	2	-	-	-	-	2
เภสัชกร	2	-	-	-	-	2
นักวิชาการสาธารณสุข	11	2	-	-	2	15
นักวิชาการคอมพิวเตอร์	-	1	-	-	-	1
เจ้าพนักงานสาธารณสุข	-	-	-	-	-	-
รวม	15	3	-	-	2	20
สายงานสนับสนุน						
เจ้าพนักงานธุรการ	1	-	-	1	3	5
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี	1	-	-	-	-	1
นักจัดการงานทั่วไป	-	-	1	-	-	1
พนักงานประจำคลังวัคซีน	-	-	-	-	1	1
รวม	2	-	1	1	4	8
รวมทุกสายงาน	17	3	1	1	6	28

กลุ่มบริหารทั่วไป

นางสาวทิวานนท์ สมนาม

รักษาการหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป

นางสาวณัตภัทร ริมประนาม

เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติการ

ว่าที่ รต.หญิงณัฐวดี วงษ์นาศรี

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

นางอำภาพร รอดรัตน์

นักวิชาการคอมพิวเตอร์

นางระพีพร ควรหัตถ์

พนักงานธุรการ 3

นางสาวสุนิสา หะสิตะพงษ์

นักจัดการงานทั่วไป

นางสาวกรรณิกา ทวีศักดิ์

เจ้าหน้าที่บริหารงานและพัสดุ

นายอนวัช รัศมิมัต

เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ

นายอภิวัตต์ เปี่ยมจันทร์

นักจัดการงานทั่วไป

กลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร

นายเลิศฤทธิ์ ลีลาธร

หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร

นางสาวศิวิมล พุฒชู

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

นางสาวสุภาภรณ์ จูจันทร์

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

กลุ่มพัฒนางานวัคซีนใหม่

นางสาววรวรรณ กลิ่นสุภา

หัวหน้ากลุ่มพัฒนางานวัคซีนใหม่

นางสาวนพรัตน์ วิหารทอง

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญ

นางสาวรัตนาภรณ์ ใจอาษา

นักวิชาการสาธารณสุข

นายอภิสิทธิ์ สนองค์

นักวิชาการสาธารณสุข

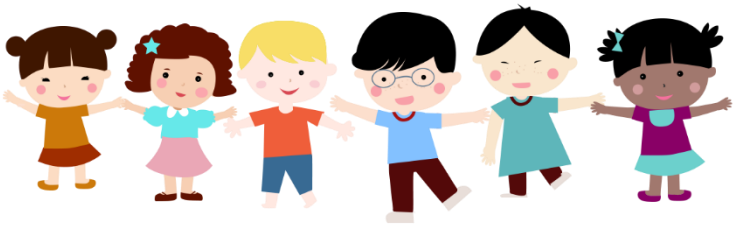

กลุ่มพัฒนางานวัคซีนพื้นฐาน

นายแพทย์ชนินันท์ สนธิไชย

หัวหน้ากลุ่มพัฒนางานวัคซีนพื้นฐาน

นายเผด็จศักดิ์ ชอบธรรม

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

นางสาวธนาพร มานะดี

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

นางสาวพรนภา มักกะสัน

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

กลุ่มประสานงานโครงการกำจัดกวาดล้างโรค ตามพันธะสัญญานานาชาติ

นายแพทย์ชนินันท์ สนธิไชย

หัวหน้ากลุ่มประสานงานโครงการฯ

นายวิรัตน์ พลเลิศ

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

นายชาติชาย แจ่มจำรัส

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

นางสาวจิราวรรณ เวฬุวณารักษ์

นักวิชาการสาธารณสุข

กลุ่มบริหารจัดการวัคซีน

นายขัตติยะ อุตม์อ่าง

หัวหน้ากลุ่มบริหารจัดการวัคซีน

นางสาวปิยะนาถ เชื้อนาค

เภสัชกรปฏิบัติการ

นายพัชรพล พวงสิงห์

พนักงานประจำคลัง

ส่วนที่ 2
สถานการณ์โรค

โรคที่ต้องกำจัดและกวาดล้างตามพันธะสัญญนานาชาติ

สถานการณ์โรคโปลิโอ(Poliomyelitis)

โรคโปลิโอเป็นโรคติดต่อที่ก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิต และความพิการแก่ผู้ป่วยเด็กทั่วโลกในอดีตมาแล้วเป็นจำนวนมาก นานาประเทศจึงได้ลงนามรับรองปฏิญญาว่าด้วยความอยู่รอด การปกป้องคุ้มครองและการพัฒนาเด็กในปี พ.ศ. 2531 โดยได้ตั้งเป้าหมายประการหนึ่งว่า จะกวาดล้างโปลิโอให้หมดไปจากโลกในปี พ.ศ. 2543 สำหรับประเทศไทยเริ่มแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคพร้อมกับเริ่มต้นการให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน (OPV) ซึ่งเป็นหนึ่งในวัคซีนพื้นฐาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 และได้ดำเนินการตาม Eradication and Endgame Strategic Plan 2013-2018 เพื่อนำสู่ฉากสุดท้ายของการกวาดล้างโรคโปลิโอ จนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีในการปรับเปลี่ยนการใช้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานแบบสามสายพันธุ์ (tOPV) เป็นแบบสองสายพันธุ์ (bOPV) และเริ่มนำวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ ชนิดฉีด (IPV) มาใช้ในเด็กอายุ 4 เดือน จำนวน 1 เข็ม ในปี พ.ศ.2558 และเก็บกลับทำลายวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทานแบบสามสายพันธุ์ (tOPV) ทั่วประเทศในเดือนเมษายน ปี พ.ศ.2559 จากนั้นเป็นต้นมาได้มีการเฝ้าระวังเชื้อโรคโปลิโอในคนซึ่งอาจเกิดจากการกลายพันธุ์ของเชื้อโรคโปลิโอสายพันธุ์วัคซีน หรือหากพบผู้ป่วยจากต่างประเทศนำเชื้อโรคโปลิโอเข้ามาในประเทศไทย และการเฝ้าระวังเชื้อโรคโปลิโอในสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการดำเนินงานตามมาตรการกวาดล้างโปลิโออย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง เพื่อรักษาสถานะการปลอดโรคโปลิโอ ดังนี้

1. รักษาระดับความครอบคลุมการได้รับวัคซีนโปลิโอ (OPV3 ครั้ง และ IPV1 ครั้ง) ในเด็กอายุ 1 ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 รายตำบล
2. การเฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกเฉียบพลัน (Acute flaccid paralysis: AFP) ไม่น้อยกว่าสองต่อประชากรแสนคนที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ทุกราย
3. การสอบสวนโรค ภายใน 48 ชั่วโมง และการควบคุมโรค ภายใน 72 ชั่วโมง หลังจากพบผู้ป่วย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4. การรณรงค์ให้วัคซีนโปลิโอเป็นมาตรการเสริมในพื้นที่เสี่ยง

ผลจากการดำเนินงานตามมาตรการมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศไทยมีรายงานผู้ป่วยโปลิโอรายสุดท้ายเมื่อปี พ.ศ.2540 ที่จังหวัดเลย และไม่พบผู้ป่วยอีกเลยจนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นระยะเวลาติดต่อกันกว่า 20 ปีแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาด้านเฝ้าระวังผู้ป่วยฯ ที่มีการรายงานผู้ป่วย AFP ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงได้ขยายเครือข่ายเฝ้าระวังโรคฯ ไปยังสถานพยาบาลเอกชน แต่ยังคงต้องผลักดันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการรายงานผู้ป่วยฯ นอกจากนี้ ได้ร่วมกับสำนักระบาดวิทยาและกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดอบรม ฟื้นฟูความรู้แก่แพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ และเครือข่ายระบาดวิทยาทั่วประเทศเพื่อให้ตระหนักและยังเห็นความสำคัญของการกวาดล้างโรคโปลิโอ เนื่องจากลักษณะที่ตั้งของประเทศไทยที่มีชายแดนติดประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศและมีชาวต่างชาติเดินทางเข้าออกตามแนวชายแดนจำนวนมาก จึงมีความเสี่ยงที่จะนำเชื้อเข้าสู่ประเทศไทยได้

การเฝ้าระวังผู้ป่วย AFP ตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 - 2560 พบว่า ยังไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นในปี พ.ศ.2559 (จำนวน 246 ราย อัตราการรายงาน 2.06 ต่อประชากรแสนคนที่อายุต่ำกว่า 15 ปี) ส่วนในปี พ.ศ. 2561 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้ป่วย AFP จำนวน 242 ราย อัตราการรายงาน 2.11 ต่อประชากรแสนคนที่อายุต่ำกว่า 15 ปี อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาเรื่องข้อมูลความครอบคลุมการได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอระดับประเทศ ในระบบฐานข้อมูลสุขภาพ (MOPH HDC) จึงได้เร่งรัดการดำเนินงานโดยการลงพื้นที่เยี่ยมติดตาม และการประชุมติดตามการดำเนินงานผ่านระบบประชุมทางไกล VDO Conference อย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 2.1 การเฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกเฉียบพลัน(Acute flaccid paralysis: AFP) ในประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี

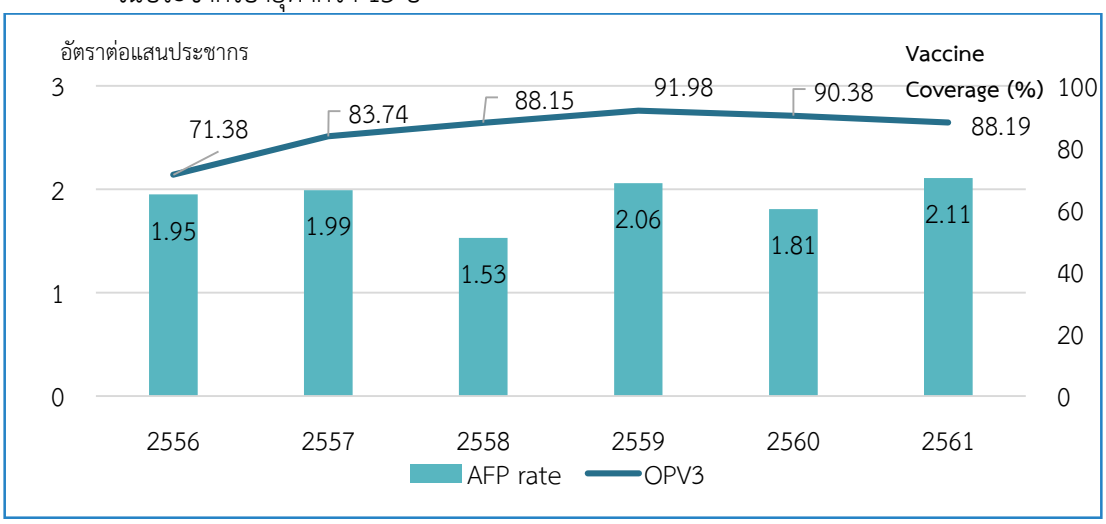

แหล่งข้อมูล : ระบบการเฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกเฉียบพลัน (Acute flaccid paralysis: AFP) สำนักระบาดวิทยา

ภาพที่ 2.2 สถานการณ์โรคโปลิโอทั่วโลกปี 2560-2561

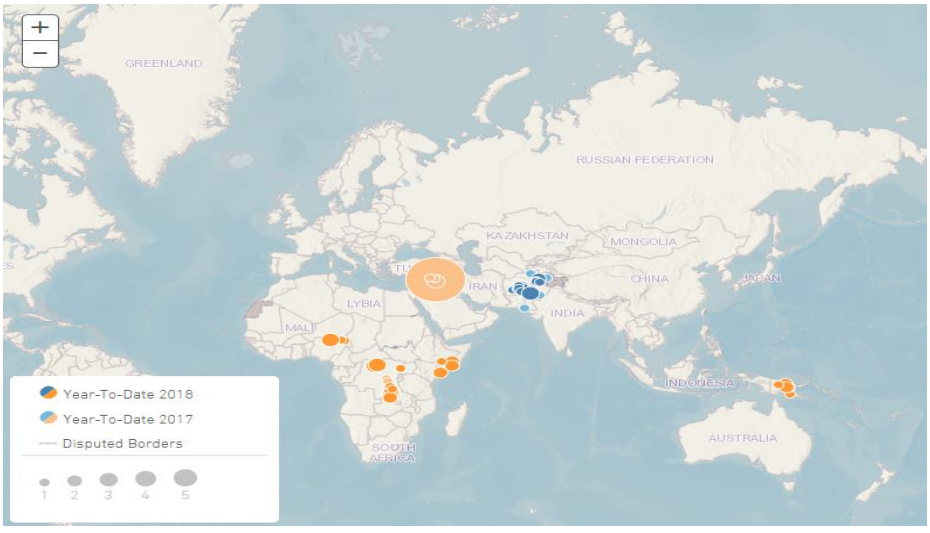

กล่าวโดยสรุป ประเทศไทยรวมทั้งนานาประเทศยังจำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรการหลักอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง จนกว่าองค์การอนามัยโลกจะประกาศรับรองว่าทั่วโลกสามารถกวาดล้างโปลิโอได้สำเร็จ

สถานการณ์โรคหัด

ประเทศไทยเริ่มบรรจุวัคซีนป้องกันโรคหัด (M) ในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในปี พ.ศ. 2527 แก่เด็กอายุ 9-12 เดือน ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 จึงเพิ่มให้ครั้งที่สองแก่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กระทั่งปี พ.ศ. 2540 ได้เปลี่ยนวัคซีนหัดสำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นวัคซีนรวมหัด-คางทูม-หัดเยอรมัน (MMR) และเปลี่ยนมาให้แก่เด็กอายุ 2.5 ปี ในปี พ.ศ. 2557 การกำจัดโรคหัดนั้น ได้ตั้งเป้าหมายที่จะลดอุบัติการณ์การเกิดโรคในประเทศไทยลงเหลือไม่เกิน 1 รายต่อประชากรล้านคน ในปี พ.ศ. 2563 คณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการการกวาดล้างโปลิโอและโรคหัดตามพันธะสัญญานานาชาติ ได้มีข้อเสนอให้ประเทศไทยตั้งเป้าหมายการดำเนินงานระหว่างปี 2559-2563 ดังนี้

1. เพิ่มและรักษาระดับความครอบคลุมการได้รับวัคซีนรวมหัดและหัดเยอรมันเข็มที่ 1 (MMR1) และเข็มที่ 2 (MMR2) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ในทุกพื้นที่

2. การรายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่น หรือ ผู้ป่วยที่แพทย์สงสัยว่าเป็นโรคหัด หรือ หัดเยอรมัน ไม่น้อยกว่า 2 ต่อประชากรแสนคนในทุกกลุ่มอายุเป็นรายจังหวัด และมีผู้ป่วยสงสัยอย่างน้อย 1 รายในทุกอำเภอ และมีการสอบสวนโรคเฉพาะรายและตรวจยืนยันโรคทางห้องปฏิบัติการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และตรวจยืนยันสายพันธุ์โรคหัดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเหตุการณ์การระบาด

**ทั้งนี้ผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือ Fever with rash หมายถึงผู้ป่วยที่มีไข้ร่วมกับผื่นนูนแดง (Maculopapular rash)*

3. สนับสนุนเครือข่ายห้องปฏิบัติการตรวจยืนยันผู้ป่วยโรคหัดและหัดเยอรมันที่ได้มาตรฐานทั่วประเทศ และขยายเครือข่ายห้องปฏิบัติการให้สามารถตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสหัดด้วยวิธีทางอณูชีวโมเลกุล (วิธี RT-PCR) ให้ครอบคลุมทุกภาค

4. ผลักดันให้วัคซีนในกลุ่มเสี่ยง เช่น แรงงานต่างชาติที่เกิดหลังปี พ.ศ.2520 ต้องได้รับวัคซีนหัดก่อนขึ้นทะเบียนขออนุญาตทำงานในประเทศไทย เป็นต้น

จากการติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์โรคหัดจากฐานข้อมูลการกำจัดโรคหัด (Measles Elimination : ME) สำนักระบาดวิทยา พบว่า ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2561 ได้รับรายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือสงสัยหัด ทั้งสิ้น 7,229 ราย เสียชีวิต 23 ราย (อัตราป่วยตาย 0.32 ต่อแสนประชากร) มีการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ 6,536 ราย เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันทางห้องปฏิบัติการ 3,626 ราย (ร้อยละ 50) เป็นผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 1,891 ราย (ร้อยละ 26) อัตราป่วยอยู่ที่ 84.5 ต่อประชากรล้านคน ซึ่งยังสูงกว่าเป้าหมายของการกำจัดโรคหัดอยู่มาก ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยอายุระหว่าง 1-4 ปี จำนวน 1,568 ราย (ร้อยละ 28) รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 20-29 ปี (ร้อยละ 18) อายุน้อยกว่า 1 ปี (ร้อยละ 16) และอายุ 5-9 ปี (ร้อยละ 14) ตามลำดับ โดยจังหวัดที่พบผู้ป่วยสะสมมาก 5 อันดับแรกได้แก่ ปัตตานี จำนวน 1,581 ราย (ร้อยละ 29) ยะลา (ร้อยละ 27) สงขลา (ร้อยละ7) นราธิวาส (ร้อยละ 6) และเชียงใหม่ (ร้อยละ 3) ตามลำดับ โดยผู้ป่วยร้อยละ 82 (4,509 ราย) ไม่เคยได้รับวัคซีนหรือไม่แน่ใจว่าเคยได้รับวัคซีนมาก่อน อีกทั้งยังพบเหตุการณ์ระบาดในโรงเรียน โรงงาน ค่ายทหาร นอกจากนี้ยังมีการระบาดของโรคบริเวณชายแดนไทย-พม่า และมีรายงานผู้ป่วยต่างด้าวชาวพม่าที่เป็นผู้ป่วยยืนยันโรคหัดเข้ามารับการรักษาในประเทศไทย จากการวิเคราะห์สถานการณ์ย้อนหลังพบว่าตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา พบอุบัติการณ์ของโรคหัดค่อยๆ ลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี 2559 กลับเริ่มพบการระบาดเพิ่มสูงมากขึ้น โดยเริ่มระบาดจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กที่ได้รับวัคซีนไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ และค่อยๆ แพร่ขยายไปยังภูมิภาคอื่นๆ การระบาดดังกล่าวมีต่อเนื่องจนในปี 2560 ประเทศไทยมีจำนวนผู้ป่วยยืนยันโรคหัดสูงสุดถึงจำนวน 1,946 ราย ซึ่งเมื่อพบการระบาดในพื้นที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรคและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ขอสนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคหัด-หัดเยอรมัน (MR) จากกองโรคป้องกันด้วยวัคซีนเพื่อควบคุมการระบาดไม่ให้แพร่กระจายและทำให้โรคสงบโดยเร็ว

เมื่อเทียบสัดส่วนผู้ป่วยเป็นรายเขตพบผู้ป่วยในกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไปเพิ่มสูงขึ้นเกือบทุกเขต ยกเว้นในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งพบการระบาดสูงสุดส่วนใหญ่เป็นวัยเด็กอายุ 1-3 ปี ที่ไม่ได้มารับวัคซีนตามเกณฑ์ และพบว่าระดับความครอบคลุมการได้รับวัคซีน MMR ทั้งสองเข็มนั้นยังไม่ถึงเกณฑ์ร้อยละ 95 ทั้งระดับประเทศและรายเขต กองโรคป้องกันด้วยวัคซีนจึงได้เยี่ยมติดตามการดำเนินงานในพื้นที่ที่พบการระบาดของโรคหัด ได้แก่ จังหวัดยะลา นราธิวาส ปัตตานี สมุทรสาครและจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าแต่ละจังหวัดมีปัญหาเรื่องความครอบคลุมการได้รับวัคซีนในพื้นที่ต่ำ เนื่องจากมีปัญหาด้านการให้บริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโดยเฉพาะในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีสาเหตุจาก 1.มีพื้นที่เสี่ยงและประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการรับวัคซีน 2.ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ผิดเกี่ยวกับวัคซีน จึงปฏิเสธการนำบุตรหลานมารับวัคซีน เช่น วัคซีนไม่มีฮาลาล วัคซีนทำให้เด็กดื้อ เป็นต้น 3.การย้ายที่อยู่ตามผู้ปกครองบ่อยครั้งทำให้เด็กบางรายได้รับวัคซีนไม่ครบตามเกณฑ์หรือเด็กที่อาศัยอยู่กับผู้สูงอายุตามลำพังที่ไม่สามารถพามารับวัคซีนที่สถานบริการได้

ภาพที่ 2.3 จำนวนผู้ป่วยยืนยันโรคหัด ปี พ.ศ.2555 – 2561

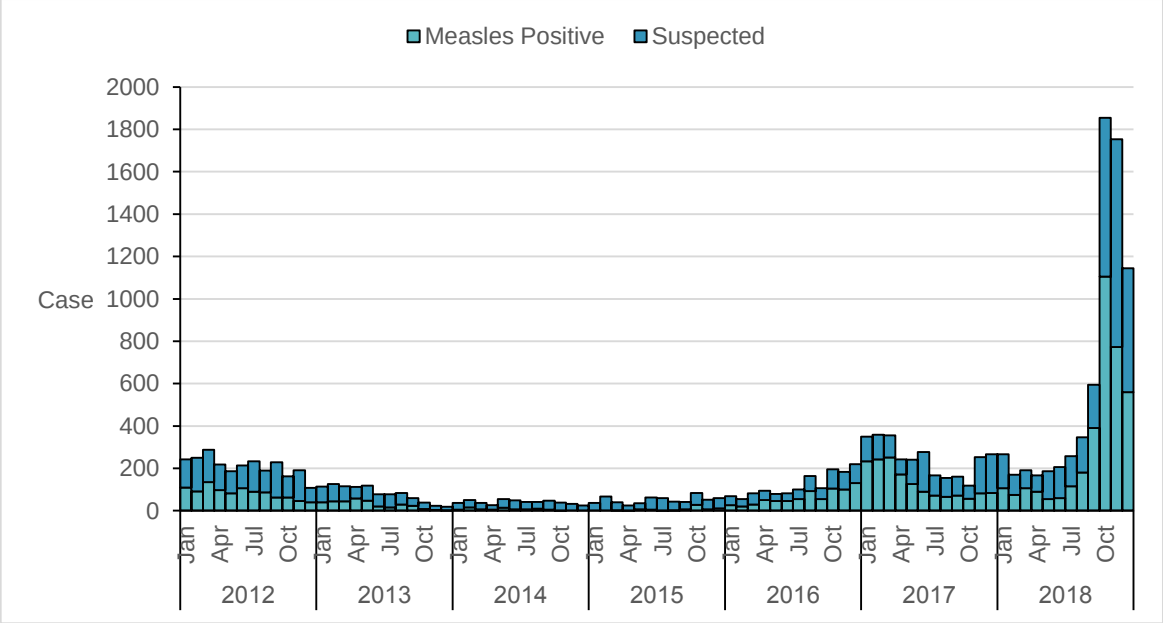

แหล่งข้อมูล : ฐานข้อมูลกำจัดโรคหัด สำนักระบาดวิทยา

ภาพที่ 2.4 สัดส่วนกลุ่มอายุผู้ป่วยยืนยันโรคหัด (IgM Positive) ราย สคร.ปี 2561

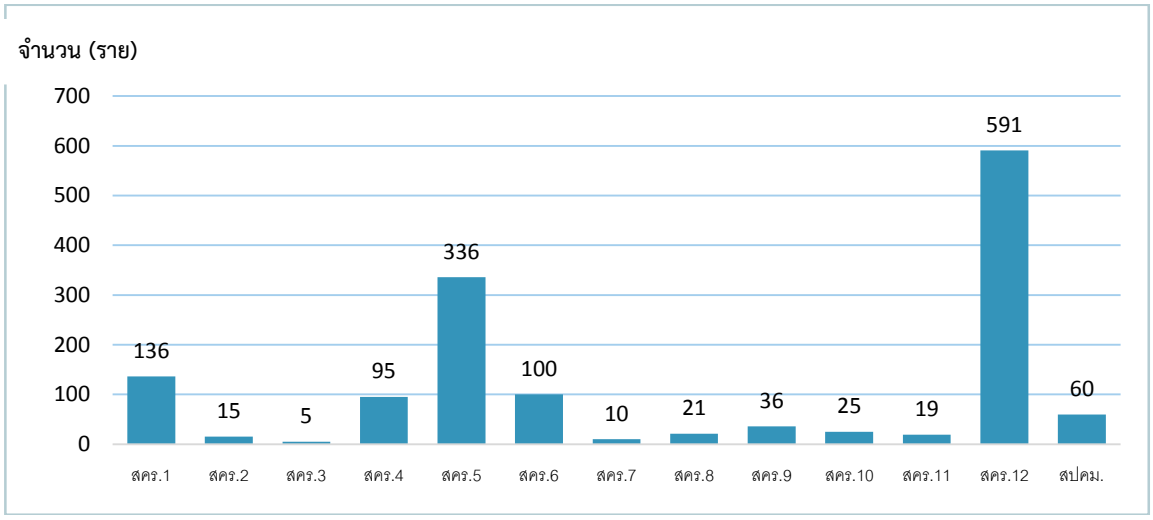

แหล่งข้อมูล : ฐานข้อมูลกำจัดโรคหัด สำนักระบาดวิทยา

ภาพที่ 2.5 อัตราป่วยผู้ป่วยยืนยันโรคหัด และผู้ป่วยเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาสะสมรายจังหวัดและจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูง 10 อันดับแรก (1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2561)

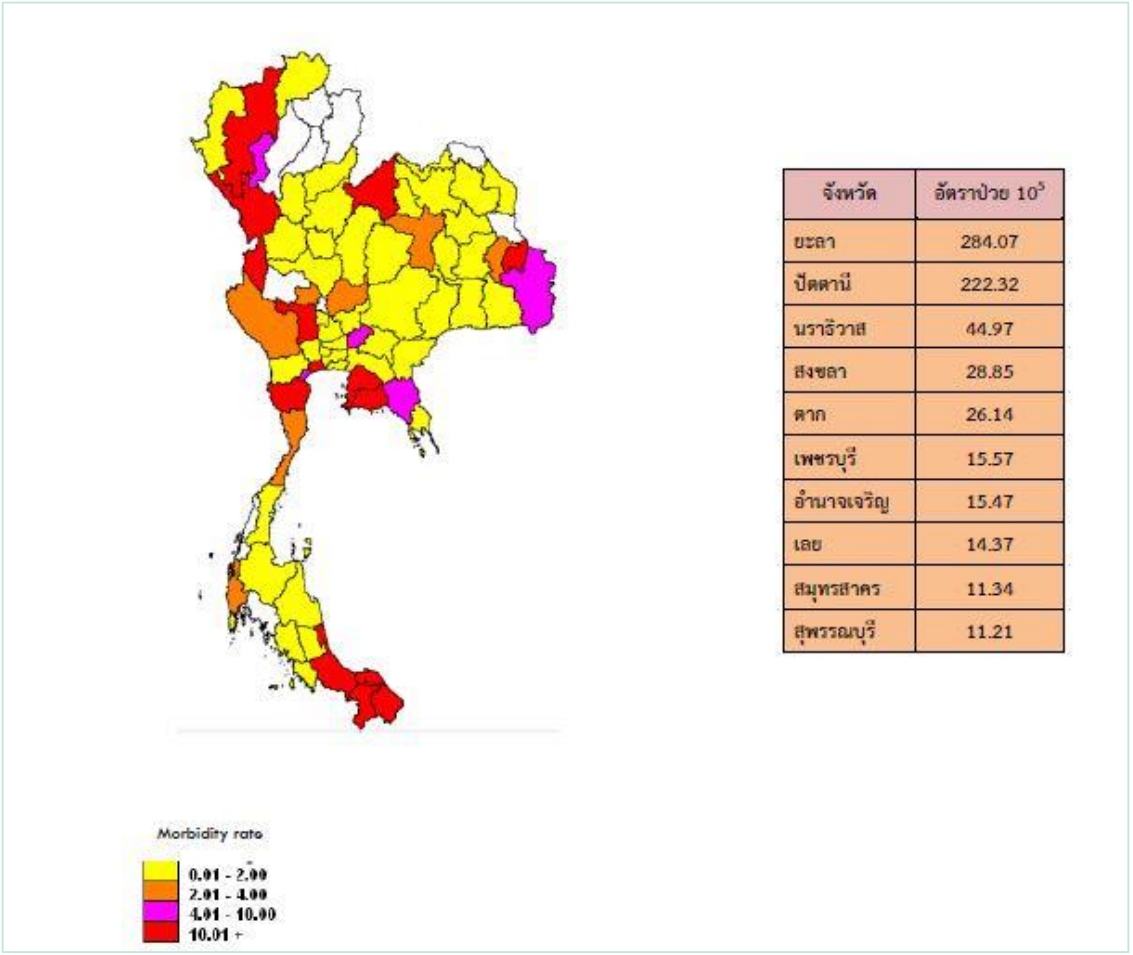

จังหวัด	อัตราป่วย 10^5
ยะลา	284.07
ปัตตานี	222.32
นราธิวาส	44.97
สงขลา	28.85
ตาก	26.14
เพชรบุรี	15.57
อำนาจเจริญ	15.47
เลย	14.37
สมุทรสาคร	11.34
สุพรรณบุรี	11.21

แหล่งข้อมูล : ฐานข้อมูลกำจัดโรคหัด สำนักระบาดวิทยา

โรคติดต่ออื่น ๆที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

ข้อมูลสถานการณ์โรคติดต่ออื่นๆ ที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน เมื่อพิจารณาการป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน จากรายงานการเฝ้าระวังโรคของสำนักระบาดวิทยาในปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2557-2560) และในปี 2561 ล่าสุด ข้อมูล ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2561 พบว่า จำนวนผู้ป่วยมีแนวโน้มลดลงเกือบทุกโรค **สำหรับโรคที่มีแนวโน้มลดลง** ได้แก่

1) โรคบาดทะยักในทารกแรกเกิด มีแนวโน้มลดลง หลังจากมีรายงานพบผู้ป่วย 2 รายและเสียชีวิต1 รายในปี พ.ศ.2557 หลังจากนั้นตั้งแต่ พ.ศ. 2558-2561 ไม่มีผู้ป่วยบาดทะยักในทารกแรกเกิด

2) โรคคางทูม มีแนวโน้มผู้ป่วยลดลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 พบผู้ป่วยจำนวน 2,623 ราย (อัตราป่วย 4.01 ต่อประชากรแสนคน) ปี พ.ศ. 2560 พบผู้ป่วย 2,343 ราย (อัตราป่วย 3.55 ต่อประชากรแสนคน) จากปีที่ผ่านมา ปี พ.ศ.2557 – 2558 พบผู้ป่วย 3,121 รายและ 3,695 ราย ตามลำดับ ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต โดยในปี พ.ศ. 2561 พบผู้ป่วย 2,061 ราย (อัตราป่วย 3.12 ต่อประชากรแสนคน) ส่วนใหญ่พบในเด็กอายุ 5-9 ปี (ร้อยละ 28.7) รองลงมาเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี (ร้อยละ 22.1) และกลุ่มอายุ 10-14 ปี (ร้อยละ 14.7) ตามลำดับ

ภาพที่ 2.6 จำนวนผู้ป่วยโรคคางทูม (Mumps) ปี พ.ศ. 2556- 2561

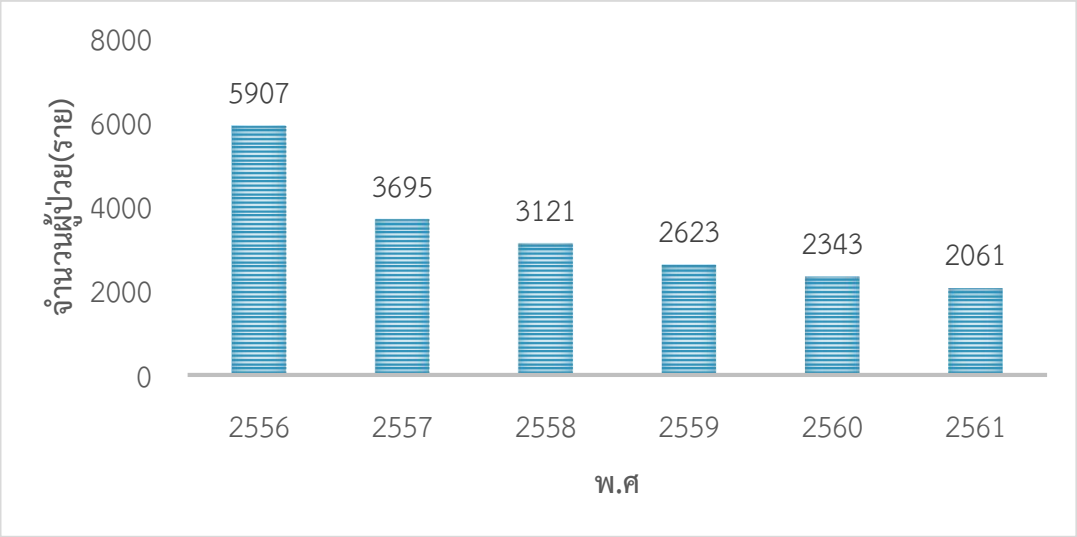

แหล่งข้อมูล : รายงาน 506 สำนักระบาดวิทยา

ภาพที่ 2.7 จำนวนผู้ป่วยโรคคางทูม (Mumps) ปี พ.ศ.2561 เทียบกับค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2556-2560)

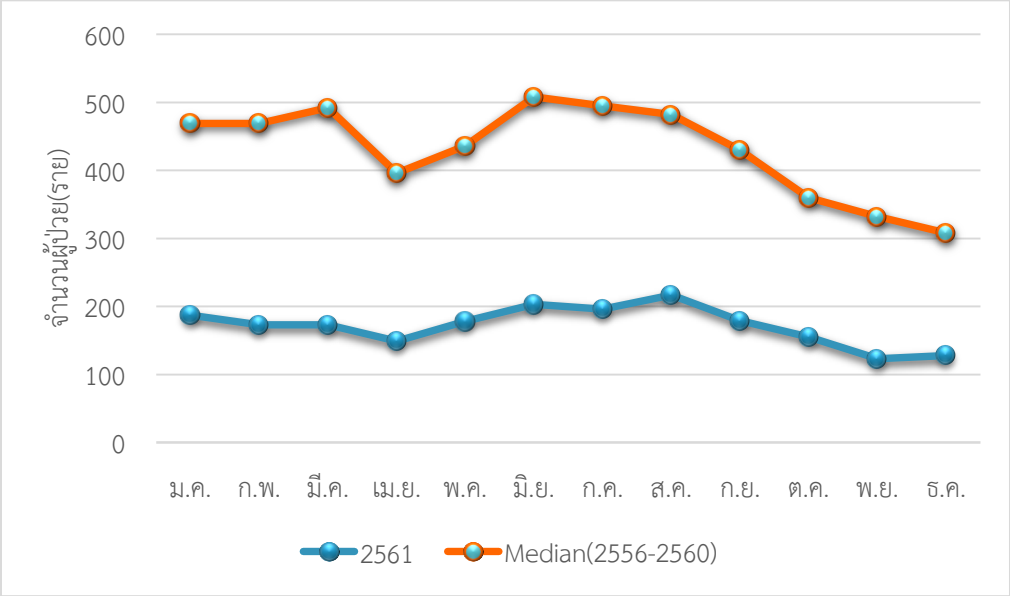

แหล่งข้อมูล : รายงาน 506 สำนักระบาดวิทยา

สำหรับโรคที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่

1) โรคไข้สมองอักเสบเจอี สำหรับในปี 2560 พบผู้ป่วย 14 ราย (อัตราป่วย 0.02 ต่อประชากรแสนคน) โดยในปี 2557-2559 จำนวน 10 ราย 14 ราย และ 11 รายตามลำดับ โดยในปี 2561 พบผู้ป่วย 17 ราย (อัตราป่วย 0.03 ต่อประชากรแสนคน) ส่วนใหญ่พบในกลุ่มเด็กอายุ 5 -9 ปี (ร้อยละ 29.41) รองลงมาเป็นกลุ่มอายุมากกว่า 65 ปี (ร้อยละ 17.65) และกลุ่มอายุ 45-49 ปี (ร้อยละ 11.76) ตามลำดับ จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อแสนประชากรมากที่สุด คือ อุบลราชธานี (0.32 ต่อแสนประชากร) รองลงมาคือ เชียงราย (0.31 ต่อแสนประชากร) ซึ่งพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ภาพที่ 2.8 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้สมองอักเสบเจอี (Japanese encephalitis) ปี พ.ศ. 2557- 2561

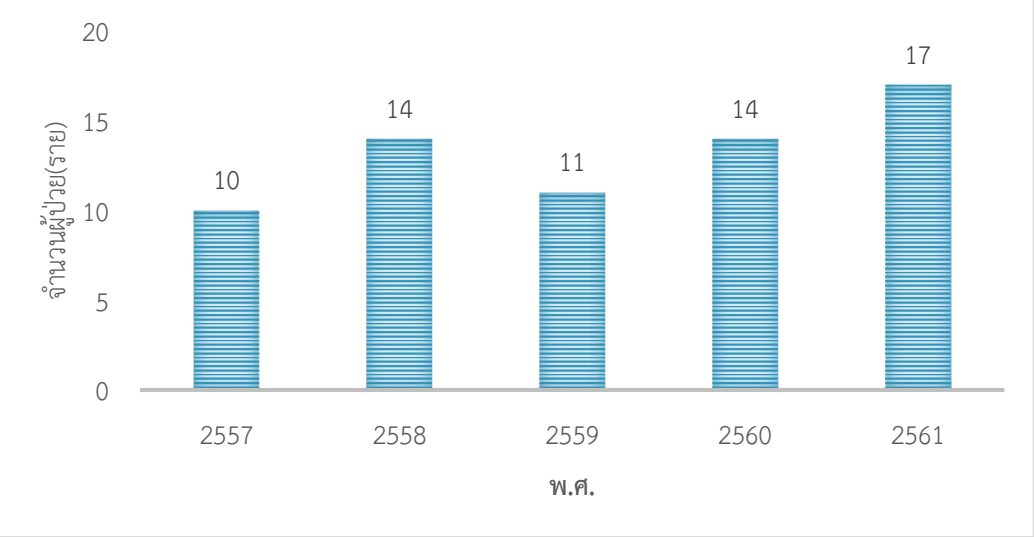

แหล่งข้อมูล : รายงาน 506 สำนักระบาดวิทยา

2) โรคไอกรน ในปี 2557 พบผู้ป่วย 16 ราย (อัตราป่วย 0.02 ต่อประชากรแสนคน) และพบผู้ป่วยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2558 พบผู้ป่วย 51 ราย (อัตราป่วย 0.08 ต่อประชากรแสนคน) ผู้ป่วยเสียชีวิตจำนวน 2 ราย ปี 2559 พบผู้ป่วย 74 ราย (อัตราป่วย 0.11 ต่อประชากรแสนคน) ปี 2560 พบผู้ป่วย 76 ราย (อัตราป่วย 0.12 ต่อประชากรแสนคน) และในปี 2561 พบผู้ป่วย 174 ราย (อัตราป่วย 0.27 ต่อประชากรแสนคน) เสียชีวิต 3 ราย ส่วนใหญ่พบในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี (ร้อยละ 50) รองลงมาเป็นกลุ่มอายุมากกว่า 65 ปี (ร้อยละ 13.22) และกลุ่มอายุ 35-44 ปี (ร้อยละ 6.89) ตามลำดับ แต่ผู้ป่วยเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ซึ่งยังได้รับวัคซีนไม่ครบเพียงพอที่จะป้องกันโรค ทำให้เด็กเล็กยังมีการสร้างภูมิคุ้มกันได้ไม่ดี รวมทั้งคนที่อยู่รอบตัวเด็กอาจจะเป็นพาหะนำโรคมาสู่เด็กได้โดยที่ไม่รู้ตัว เพราะส่วนมากโรคไอกรนในผู้ใหญ่มักมีอาการไม่รุนแรง ขณะที่ผู้ใหญ่ที่ป่วยเป็นโรคไอกรน สาเหตุมาจากไม่มีภูมิคุ้มกันหรือมีในระดับที่ไม่เพียงพอในการป้องกันโรค เพราะการให้วัคซีนในวงกว้าง ส่งผลให้ natural infection ลดน้อยลง ผู้ใหญ่ที่เกิดก่อนการให้วัคซีนในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค อาจไม่ได้รับการกระตุ้นภูมิคุ้มกันต่อโรคไอกรนจาก natural infection

ภาพที่ 2.9 จำนวนผู้ป่วยโรคไอกรน (Pertussis) ปี พ.ศ. 2556- 2561

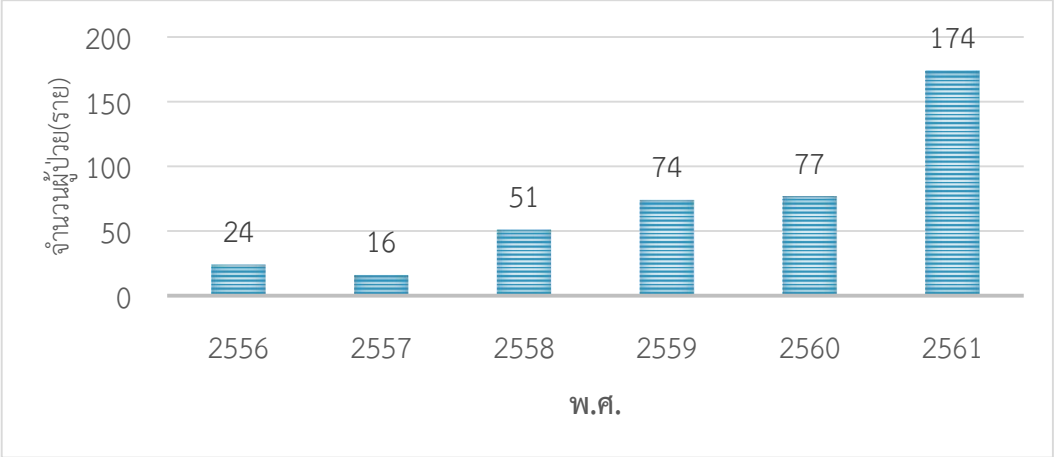

แหล่งข้อมูล : รายงาน 506 สำนักระบาดวิทยา

ภาพที่ 2.10 จำนวนผู้ป่วยโรคไอกรน (Pertussis) ปี พ.ศ.2561 เทียบกับค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2556-2560)

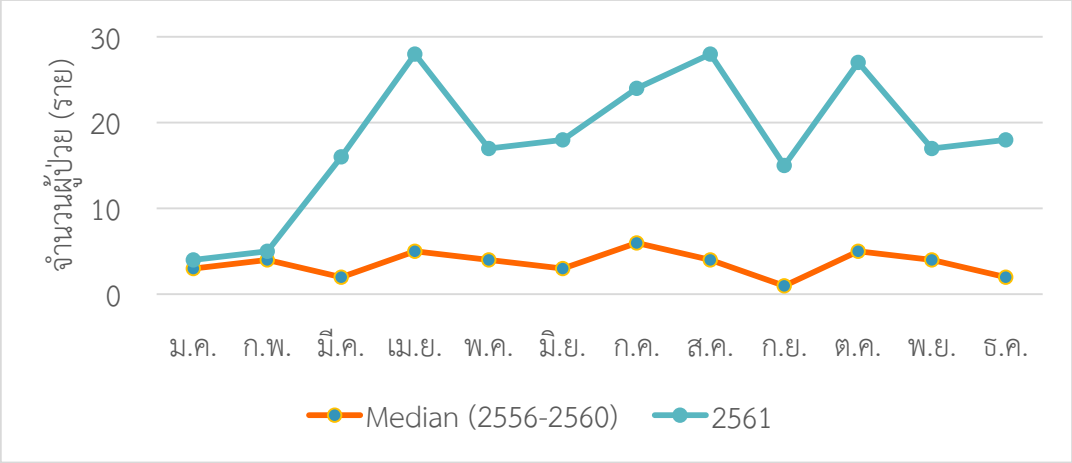

แหล่งข้อมูล : รายงาน 506 สำนักระบาดวิทยา

3) โรคคอตีบ ในปี 2557 – 2559 ซึ่งพบผู้ป่วยยืนยันจำนวน 18 ราย, 11ราย และ 9 รายตามลำดับ และสถานการณ์ในปี 2560 พบผู้ป่วยสงสัยโรคคอตีบ 4 ราย (เป็นผู้ป่วยในอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 2 ราย) เสียชีวิต 2 ราย เป็นสัญชาติไทย ร้อยละ 75.0 และพม่า ร้อยละ 25.0 สำหรับในปี 2561 มีรายงานผู้ป่วยยืนยัน จำนวน 14 ราย (เป็นผู้ป่วยในอายุมากกว่า 15 ปีจำนวน 1 ราย) อัตราป่วย 0.215 ต่อประชากรแสนคน มีผู้เสียชีวิต 3 ราย คิดเป็นอัตราตาย 0.005 ต่อประชากรแสนคน เพศหญิงต่อเพศชาย 1: 1.8 เป็นผู้ป่วยอายุ <15 ปี จำนวน 13 ราย (ร้อยละ 92.86) และอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 7.14) เป็นสัญชาติไทยร้อยละ 92.86 พบว่าสถานการณ์ของจำนวนผู้ป่วยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2560

ภาพที่ 2.11 จำนวนผู้ป่วยโรคคอตีบ (Diphtheria) ปี พ.ศ. 2556- 2561

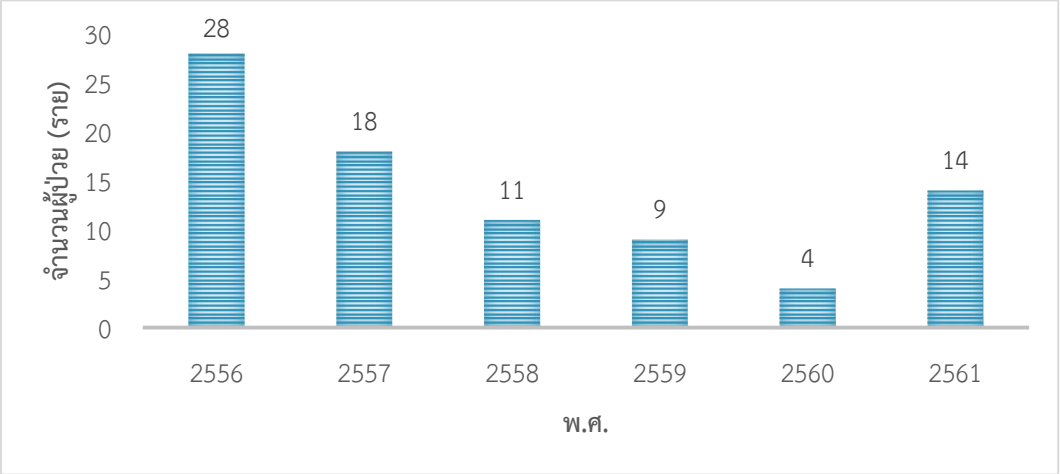

แหล่งข้อมูล : รายงาน 506 สำนักระบาดวิทยา

ภาพที่ 2.12 จำนวนผู้ป่วยโรคคอตีบ (Diphtheria) ปี พ.ศ.2561 เทียบกับค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2556-2560)

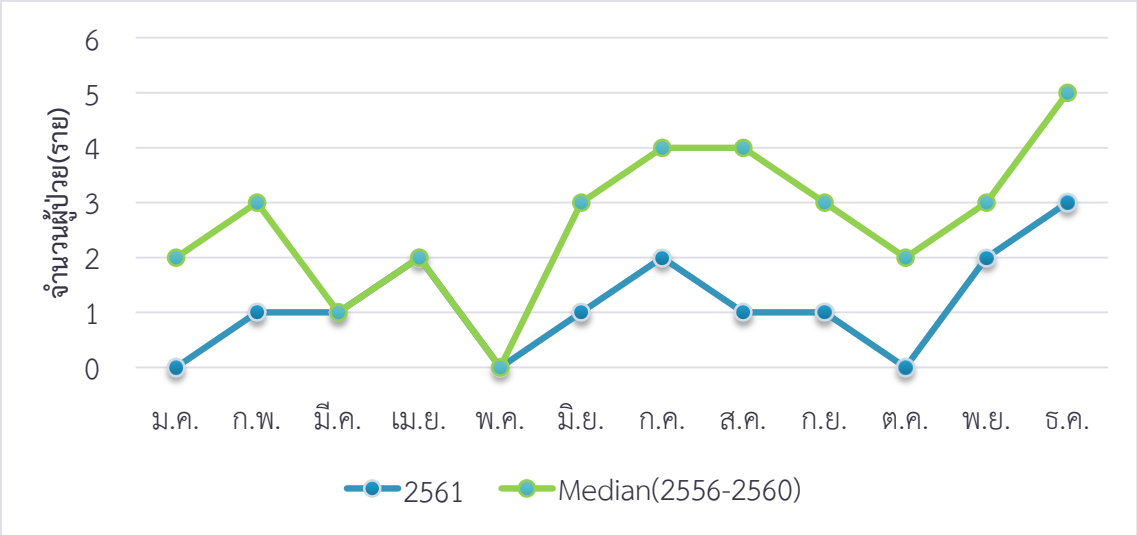

แหล่งข้อมูล : รายงาน 506 สำนักระบาดวิทยา

5) โรคหัดเยอรมัน ในปี 2559 พบผู้ป่วย 7 ราย (อัตราป่วย 0.01 ต่อประชากรแสนคน) ลดลงจากปีพ.ศ.2557 พบผู้ป่วย 14 ราย (อัตราป่วย 0.02 ต่อประชากรแสนคน) และปีพ.ศ. 2558 พบผู้ป่วย 56 ราย (อัตราป่วย 0.05 ต่อประชากรแสนคน) จากนั้นพบผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นในปี พ.ศ. 2560 พบผู้ป่วย 34 ราย (อัตราป่วย 0.05 ต่อประชากรแสนคน) และในปี พ.ศ. 2561 พบผู้ป่วย 72 ราย (อัตราป่วย 0.11 ต่อประชากรแสนคน) ส่วนใหญ่พบในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี (ร้อยละ 20.4) รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 15-24 ปี (ร้อยละ 20) และอายุ 25-34 ปี (ร้อยละ 19.5) ตามลำดับ

ภาพที่ 2.13 แสดงจำนวนผู้ป่วยยืนยันโรคหัดเยอรมัน (Rubella) ปี พ.ศ. 2556 - 2561

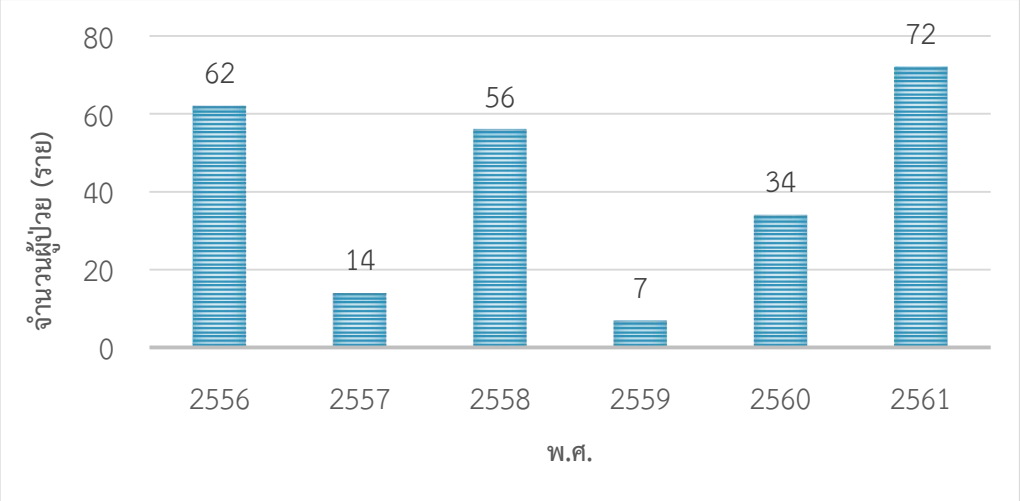

แหล่งข้อมูล : ฐานข้อมูลกำจัดโรคหัด สำนักระบาดวิทยา

6) โรคไข้หวัดใหญ่ มีแนวโน้มการระบาดเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปี 2559-2560 จำนวนผู้ป่วยสะสมในปี 2559 เท่ากับ 169,362 ราย (อัตราป่วย 258.86 ต่อประชากรแสนคน) เสียชีวิต 44 ราย (อัตราตาย 0.03 ต่อประชากรแสนคน) จำนวนผู้ป่วยสะสมในปี 2560 เท่ากับ 200,882 ราย (อัตราป่วย 304.09 ต่อประชากรแสนคน) เสียชีวิต 58 ราย (อัตราตาย 0.03 ต่อประชากรแสนคน) จำนวนผู้ป่วยสะสมปี 2561 เท่ากับ 183,363 ราย (อัตราป่วย 277.57 ต่อประชากรแสนคน) เสียชีวิต 32 ราย (อัตราตาย 0.02 ต่อประชากรแสนคน) ส่วนใหญ่พบผู้ป่วยอยู่ในกลุ่มอายุ 0 - 4 ปี มีอัตราป่วยสูงสุด คือ 1,173.61 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 5 - 9 ปี มีอัตราป่วย 795.93 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มอายุ 10 - 14 ปี มีอัตราป่วย 365.59 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้ป่วยที่มีอัตราป่วยสูงจะอยู่ในช่วงวัยเด็ก และวัยเรียน จึงต้องมีการให้ความสำคัญต่อการป้องกันควบคุมโรคในกลุ่มเด็กและในสถานที่ที่มีการรวมตัวกันของคนหมู่มาก

ภาพที่ 2.14 อัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ (Influenza) ปี พ.ศ. 2556- 2561

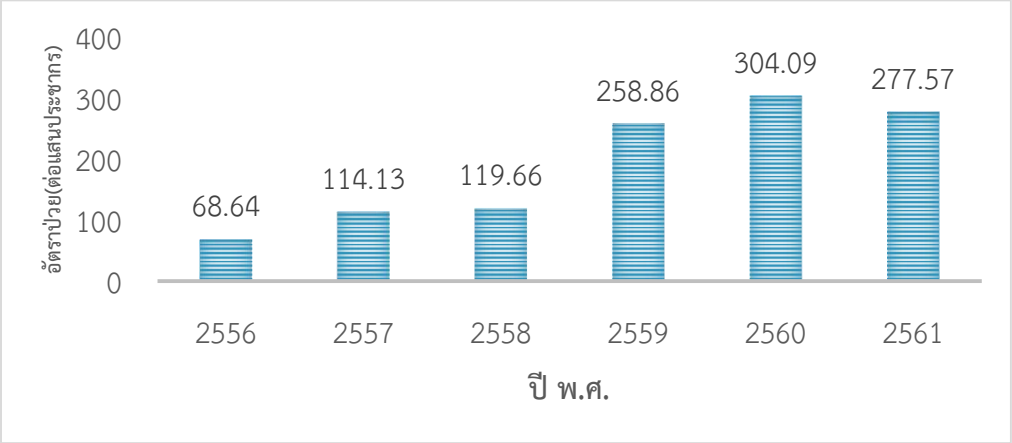

แหล่งข้อมูล : รายงาน 506 สำนักระบาดวิทยา

ภาพที่ 2.15 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ (Influenza) ปี พ.ศ.2561 เทียบกับค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2556-2560)

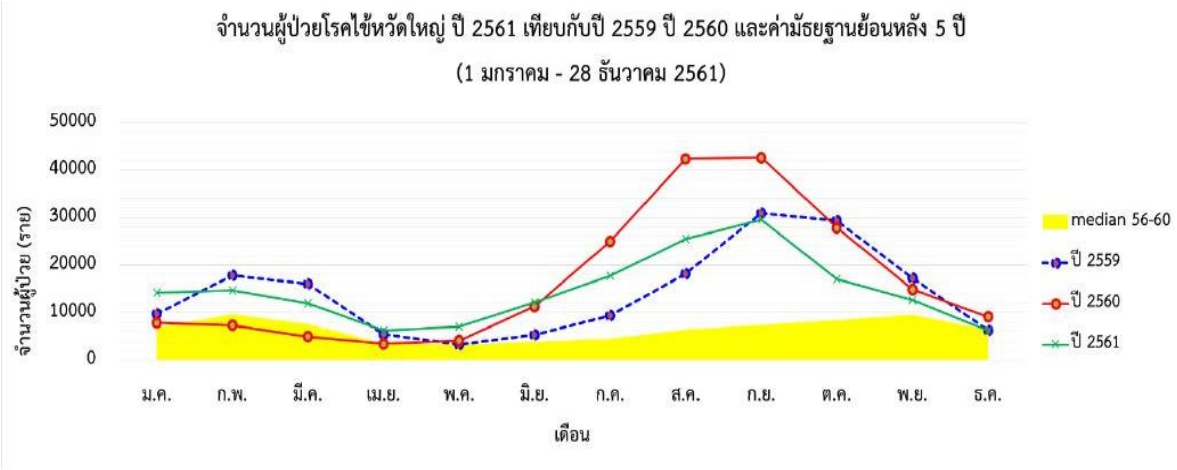

แหล่งข้อมูล : รายงาน 506 สำนักระบาดวิทยา

ภาพที่ 2.16 อุบัติการณ์ของโรคที่ป้องกันด้วยวัคซีนเปรียบเทียบกับอัตราความคลอบคลุมของวัคซีน ประเทศไทย ปี 2520 – 2561

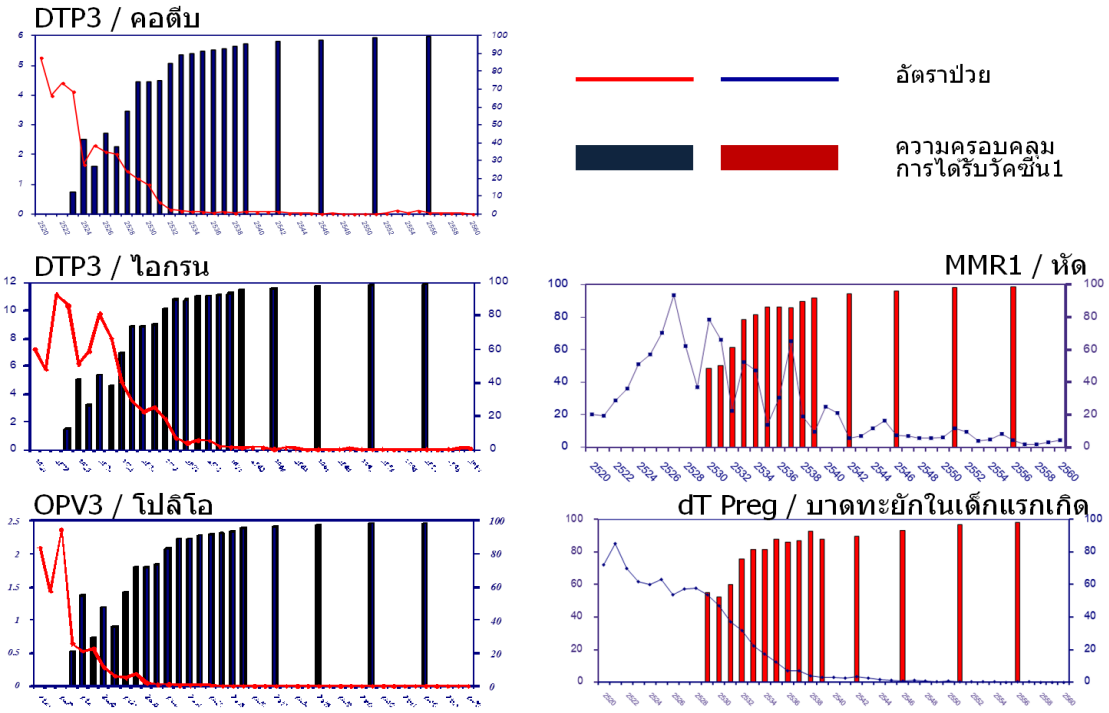

ส่วนที่ 3

เป้าหมายและมาตรการในการดำเนินงาน

เป้าหมายการลดโรค

เป้าหมายลดโรคตามแผนงานควบคุมโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน								
ตัวชี้วัดเป้าหมายการลดโรค	ข้อมูลพื้นฐาน			เป้าหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ.				
	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565
ตัวชี้วัดที่ 1 การกวาดล้างโปลิโอและรักษาสถานการณ์ปลอดโรคโปลิโอ	0 ราย	0 ราย	0 ราย	0 ราย	0 ราย	0 ราย	0 ราย	0 ราย
ตัวชี้วัดที่ 2 การกำจัดโรคหัด ให้มีผู้ป่วยยืนยันไม่เกิน 1 ต่อประชากรล้านคนทุกกลุ่มอายุภายในปี 2563	1.7 ต่อประชากรล้านคน	15.7 ต่อประชากรล้านคน	29.5 ต่อประชากรล้านคน	3 ต่อประชากรล้านคน	2 ต่อประชากรล้านคน	1 ต่อประชากรล้านคน	0.5 ต่อประชากรล้านคน	0.3 ต่อประชากรล้านคน
ตัวชี้วัดที่ 3 ลดอัตราป่วยโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน	คอตีบ 0.015 ต่อประชากรแสนคน (10 ราย) (ผู้ป่วยยืนยันฯ)	คอตีบ 0.009 ต่อประชากรแสนคน (6 ราย) (ผู้ป่วยยืนยันฯ)	คอตีบ 0.006 ต่อประชากรแสนคน (4 ราย) (ผู้ป่วยยืนยันฯ)	โรคคอตีบไม่เกิน 0.015 ต่อประชากรแสนคน (10 ราย) (ผู้ป่วยยืนยันฯ)	โรคคอตีบไม่เกิน 0.015 ต่อประชากรแสนคน (10 ราย) (ผู้ป่วยยืนยันฯ)	โรคคอตีบไม่เกิน 0.015 ต่อประชากรแสนคน (10 ราย) (ผู้ป่วยยืนยันฯ)	โรคคอตีบไม่เกิน 0.015 ต่อประชากรแสนคน (10 ราย) (ผู้ป่วยยืนยันฯ)	โรคคอตีบไม่เกิน 0.015 ต่อประชากรแสนคน (10 ราย) (ผู้ป่วยยืนยันฯ)

เป้าหมายของการนำวัคซีนใหม่เข้าสู่แผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค		
ลำดับ	**วัคซีน**	**กลุ่มเป้าหมาย**
1 **ดำเนินการทันที** **(2561-2564)**	Tdap	หญิงตั้งครรภ์
	Influenza	หญิงตั้งครรภ์ (ตลอดปี)
	DTwP-HB-Hib (อาจ + IPV เดี่ยว 1 dose)	เด็กอายุ < 5 ปี
	DTwP-HB-Hib (อาจ + IPV เดี่ยว 5 dose) หรือ DTwP-HB-Hib-IPV (เมื่อเลิกใช้ OPV)	เด็กอายุ < 5 ปี
	MR	บุคลากรทางการแพทย์
2 **ดำเนินการโดยเร็วที่สุด** **เมื่อมีความพร้อม** **(2565-2569)**	DTaP-HB-Hib-IPV	เด็กอายุ < 5 ปี
	PCV	เด็กอายุ < 5 ปี
	Dengue	ยังไม่ระบุ
	Varicella	เด็กอายุ < 5 ปี
	Hep A	เด็กอายุ < 5 ปี
	Rabies (pre-exposure)	เด็กอายุ < 5 ปี
3 **(ตั้งแต่ 2570)**	Zoster	ผู้สูงอายุ

มาตรการในการดำเนินงาน

มาตรการ/ตัวชี้วัด	เป้าหมายตัวชี้วัดมาตรการ									
	ปี 2560		2561		2562		2563		2564	
	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต
มาตรการที่ 1 การเร่งรัดและรักษาระดับความครอบคลุมการได้รับวัคซีนทุกชนิดในกลุ่มเป้าหมาย										
ตัวชี้วัดที่ 1 **ร้อยละความครอบคลุมการได้รับวัคซีนทุกชนิดในกลุ่มเป้าหมาย**	ความครอบคลุมวัคซีน ≥ร้อยละ 90 ยกเว้น MMR1 และ MMR2 ≥ร้อยละ 95 และวัคซีนใน นร. ≥ ร้อยละ 95 เป็นรายโรงเรียน		ความครอบคลุมวัคซีน ≥ร้อยละ 90 ยกเว้น MMR1 และ MMR2 ≥ร้อยละ 95 และวัคซีนใน นร. ≥ ร้อยละ 95 เป็นรายโรงเรียน		ความครอบคลุมวัคซีน ≥ร้อยละ 90 ยกเว้น MMR1 และ MMR2 ≥ร้อยละ 95 และวัคซีนใน นร. ≥ ร้อยละ 95 เป็นรายโรงเรียน		ความครอบคลุมวัคซีน ≥ร้อยละ 90 ยกเว้น MMR1 และ MMR2 ≥ร้อยละ 95 และวัคซีนใน นร. ≥ ร้อยละ 95 เป็นรายโรงเรียน		ความครอบคลุมวัคซีน ≥ร้อยละ 90 ยกเว้น MMR1 และ MMR2 ≥ร้อยละ 95 และวัคซีนใน นร. ≥ ร้อยละ 95 เป็นรายโรงเรียน	
ตัวชี้วัดที่ 2 **พัฒนารูปแบบการให้บริการวัคซีนในแต่ละช่วงวัย**	นำร่องคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ 4 อำเภอ 4 จังหวัด		ขยายคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ 13 จังหวัด (ให้วัคซีนไข้หวัดใหญ่ในหญิงตั้งครรภ์)		ขยายคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ทั่วประเทศ		ขยายคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ทั่วประเทศ		ขยายคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ทั่วประเทศ	
ตัวชี้วัดที่ 3 **ร้อยละของสถานบริการ ดำเนินการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด**	≥ร้อยละ 80 ของสถานบริการที่ได้รับการสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	≥ร้อยละ 80 ของสถานบริการที่ได้รับการสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	≥ร้อยละ 80 ของสถานบริการที่ได้รับการสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	≥ร้อยละ 80 ของสถานบริการที่ได้รับการสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	≥ร้อยละ 85 ของสถานบริการที่ได้รับการสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	≥ร้อยละ 85 ของสถานบริการที่ได้รับการสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	≥ร้อยละ 85 ของสถานบริการที่ได้รับการสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	≥ร้อยละ 85 ของสถานบริการ ที่ได้รับการสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	≥ร้อยละ 90 ของสถานบริการที่ได้รับการสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	≥ร้อยละ 90 ของสถานบริการที่ได้รับการสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

มาตรการ/ตัวชี้วัด	เป้าหมายตัวชี้วัดมาตรการ									
	ปี 2560		2561		2562		2563		2564	
	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต
มาตรการที่ 2 กำจัดและกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ										
ตัวชี้วัดที่ 1 **เฝ้าระวังและควบคุมโรคให้ได้ตามเกณฑ์**	- เฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแรงชนิดเฉียบพลัน (Acute flaccid paralysis : AFP) ไม่ต่ำกว่า 2 ต่อแสนประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี (รายจังหวัด)		- เฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแรงชนิดเฉียบพลัน (Acute flaccid paralysis : AFP) ไม่ต่ำกว่า 2 ต่อแสนประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี (รายจังหวัด)		- เฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแรงชนิดเฉียบพลัน (Acute flaccid paralysis : AFP) ไม่ต่ำกว่า 2 ต่อแสนประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี (รายจังหวัด)		- เฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแรงชนิดเฉียบพลัน (Acute flaccid paralysis : AFP) ไม่ต่ำกว่า 2 ต่อแสนประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี (รายจังหวัด)		- เฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้อ อ่อนแรงชนิดเฉียบพลัน (Acute flaccid paralysis : AFP) ไม่ต่ำกว่า 2 ต่อแสนประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี (รายจังหวัด)	
	- การสอบสวนโรคในผู้ป่วย AFP ภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (รายจังหวัด)		- การสอบสวนโรคในผู้ป่วย AFP ภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (รายจังหวัด)		- การสอบสวนโรคในผู้ป่วย AFP ภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (รายจังหวัด)		- การสอบสวนโรคในผู้ป่วย AFP ภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (รายจังหวัด)		- การสอบสวนโรคในผู้ป่วย AFP ภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (รายจังหวัด)	
	- เฝ้าระวังผู้ป่วยไข้ออกผื่น หรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัด หรือ หัดเยอรมัน 2 ต่อแสนประชากรทุกกลุ่มอายุ (รายจังหวัด)		- เฝ้าระวังผู้ป่วยไข้ออกผื่น หรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัด หรือ หัดเยอรมัน 2 ต่อแสนประชากรทุกกลุ่มอายุ (รายจังหวัด)		- เฝ้าระวังผู้ป่วยไข้ออกผื่น หรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัด หรือ หัดเยอรมัน 2 ต่อแสนประชากรทุกกลุ่มอายุ (รายจังหวัด)		- เฝ้าระวังผู้ป่วยไข้ออกผื่น หรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัด หรือ หัดเยอรมัน 2 ต่อแสนประชากรทุกกลุ่มอายุ (รายจังหวัด)		- เฝ้าระวังผู้ป่วยไข้ออกผื่น หรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัด หรือ หัดเยอรมัน 2 ต่อแสนประชากรทุกกลุ่มอายุ (รายจังหวัด)	
	- สอบสวนผู้ป่วยไข้ออกผื่น และผู้ป่วยสงสัยหัดหรือหัดเยอรมันภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (รายจังหวัด)		- สอบสวนผู้ป่วยไข้ออกผื่น และผู้ป่วยสงสัยหัดหรือหัดเยอรมันภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (รายจังหวัด)		สอบสวนผู้ป่วยไข้ออกผื่น และผู้ป่วยสงสัยหัดหรือหัดเยอรมันภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (รายจังหวัด)		- สอบสวนผู้ป่วยไข้ออกผื่น และผู้ป่วยสงสัยหัดหรือหัดเยอรมันภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (รายจังหวัด)		สอบสวนผู้ป่วยไข้ออกผื่น และผู้ป่วยสงสัยหัดหรือหัดเยอรมันภายใน 48 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (รายจังหวัด)	

มาตรการ/ตัวชี้วัด	เป้าหมายตัวชี้วัดมาตรการ									
	ปี 2560		2561		2562		2563		2564	
	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต	ระดับประเทศ	ระดับเขต
มาตรการที่ 2 กำจัดและกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ										
ตัวชี้วัดที่ 1 **เฝ้าระวังและควบคุมโรคให้ได้ตามเกณฑ์**	- เก็บตัวอย่างผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัด/หัดเยอรมันส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และตรวจยืนยัน สายพันธุ์โรคหัดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเหตุการณ์การระบาด (รายจังหวัด)		- เก็บตัวอย่างผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัด/หัดเยอรมันส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และตรวจยืนยัน สายพันธุ์โรคหัดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเหตุการณ์การระบาด(รายจังหวัด)		- เก็บตัวอย่างผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัด/หัดเยอรมันส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และตรวจยืนยัน สายพันธุ์โรคหัดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเหตุการณ์การระบาf (รายจังหวัด)		- เก็บตัวอย่างผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัด/หัดเยอรมันส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และตรวจยืนยัน สายพันธุ์โรคหัดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเหตุการณ์การระบาด (รายจังหวัด)		- เก็บตัวอย่างผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัด/หัดเยอรมันส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และตรวจยืนยัน สายพันธุ์โรคหัดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเหตุการณ์การระบาด (รายจังหวัด)	
	- การควบคุมโรคในผู้ป่วย AFP ภายใน 72 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90		- การควบคุมโรคในผู้ป่วย AFP ภายใน 72 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90		- การควบคุมโรคในผู้ป่วย AFP ภายใน 72 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90		- การควบคุมโรคในผู้ป่วย AFP ภายใน 72 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90		- การควบคุมโรคในผู้ป่วย AFP ภายใน 72 ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90	
	- การควบคุมการระบาดของโรคหัด/หัดเยอรมันได้ร้อยละ 80 ของเหตุการณ์ระบาด		- การควบคุมการระบาดของโรคหัด/หัดเยอรมันได้ร้อยละ 80 ของเหตุการณ์ระบาด		- การควบคุมการระบาดของโรคหัด/หัดเยอรมันได้ร้อยละ 80 ของเหตุการณ์ระบาด		- การควบคุมการระบาดของโรคหัด/หัดเยอรมันได้ร้อยละ 80 ของเหตุการณ์ระบาด		- การควบคุมการระบาดของโรคหัด/หัดเยอรมันได้ร้อยละ 80 ของเหตุการณ์ระบาด	

ส่วนที่ 4

ผลการดำเนินงาน

ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ได้ลงนามจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการหน่วยงาน ปีงบประมาณ 2561 โดยกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายตามแผนปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ 2561 มีตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการที่ได้รับการถ่ายทอดจากกรมควบคุมโรค ทั้งสิ้น จำนวน 12 ตัวชี้วัด

ผลการประเมินตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2560 – 30 กันยายน 2561) พบว่า ในภาพรวมกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายทั้งหมด 12 ตัวชี้วัด โดยคิดเป็นค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 4.6428 รายละเอียดแยกตามรายมิติ ดังนี้

ตารางสรุปผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน กรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนนที่ได้	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
มิติที่ 1 ประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการ 1. ระดับความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายการดำเนินการตามตัวชี้วัดที่สำคัญของกรมควบคุมโรค และภารกิจหลักของหน่วยงาน		**60**							**4.5750**	**2.7450**
1.1 ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักการดำเนินงานตามภารกิจกรมควบคุมโรค		**30**							**4.2167**	**1.2650**
1.1.1_1 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานเพื่อเร่งรัดความครอบคลุมการได้รับวัคซีนในกลุ่มเด็กกลุ่มเป้าหมาย	ระดับ	25	1	2	3	4	5	5	4.2000	1.0500
1.1.2 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานวิจัยด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	4.3000	0.2150
1.2 ระดับความสำเร็จของทีมตระหนักรู้สถานการณ์และทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรคสามารถเชื่อมต่อระบบข้อมูลการเฝ้าระวังเหตุการณ์ได้แบบReal-time	ระดับ	10	1	2	3	4	5	5	5.000	0.5000
1.3 กลุ่มตัวชี้วัดหน่วยงานเพิ่มเติมตามบทบาทภารกิจหลักของหน่วยงาน		**20**							**4.9000**	**0.9800**
1.3.1 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกำจัดโรคหัด	ระดับ	10	1	2	3	4	5	5	4.8000	0.4800
1.3.2 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคลังวัคซีนและเวชภัณฑ์	ระดับ	10	1	2	3	4	5	5	5.000	0.5000

ตารางสรุปผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน กรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนนที่ได้	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
มิติที่ 2 ด้านคุณภาพ	ระดับ	10							4.8233	0.4822
2. ร้อยละความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ระดับ	10	1	2	3	4	5	5	5.000	0.5000
2.1 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานให้กลุ่มลูกค้าหรือกลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์มีความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์หลักของหน่วยงาน	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	5	0.25
มิติที่ 3 ด้านประสิทธิภาพ									4	0.4
3 ร้อยละของอัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายรวมการ	ร้อยละ	5	92	93	94	95	96	99.99	3	0.15
4 ระดับความสำเร็จของการดำเนินนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	5	0.25
มิติที่ 4 ด้านพัฒนาองค์กร									4.57	0.914
5. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระดับคุณธรรมความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐโดยผ่านเกณฑ์ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน	ขั้นตอน	5	1	2	3	4	5	5	4.5	0.225
6. ระดับความสำเร็จการบริหารทรัพยากรบุคคลหน่วยงาน	ขั้นตอน	5	1	2	3	4	5	5	5	0.25
7. ระดับความสำเร็จของการจัดการความรู้ของหน่วยงาน	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	4.78	0.239
8. ระดับความสำเร็จของหน่วยงานในการดำเนินการบริหารจัดการองค์กรได้ตามเกณฑ์	ขั้นตอน	5	1	2	3	4	5	5	4	0.2
น้ำหนักรวม		**100**							**ค่าคะแนนที่ได้**	**4.6428**

ปัจจัยสนับสนุนต่อการดำเนินงาน

1. ผู้บริหารหน่วยงานให้ความสำคัญในการเร่งรัด กำกับ และติดตามผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานและให้ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาระหว่างดำเนินการ

2. ได้รับความร่วมมือที่ดีจากบุคลากรในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน

ปัญหา อุปสรรคต่อการดำเนินงาน

การเปลี่ยนผู้รับผิดชอบตัวชี้วัด ซึ่งขาดประสบการณ์ และขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว จึงต้องเรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานตามละเอียดตัวชี้วัด

แนวทางการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค

การติดตามผลการดำเนินงานตามรายละเอียดตัวชี้วัดคำรับรองของหน่วยงานอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ข้อเสนอแนะ

สามารถตรวจสอบหรือร่วมสะท้อนความคิดเห็นในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนได้ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินร่วมกัน

ผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี 2561 กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

ชื่อโครงการ	ยอดสุทธิ	ผูกพัน	เบิก-จ่าย	รวม	คงเหลือ	เบิกจ่าย ร้อยละ
งบดำเนินงาน	72,018,630.72	216,675.00	71,585,877.59	71,802,552.59	216,078.13	99.40
งบขั้นต่ำ	978,000.00	0.00	978,000.00	978,000.00	0.00	100
พ.ต.ส./เงินเพิ่มพิเศษแพทย์	978,000.00	0	978,000.00	978,000.00	0.00	100
ผลผลิตที่ 17 กิจกรรมหลักที่ 17.1						
งบภารกิจประจำ	50,937.00	0.00	50,937.00	50,937.00	0.00	100
ผลผลิตที่ 17 กิจกรรมหลักที่ 17.1	50,937.00	0	50,937.00	50,937.00	0.00	100
งบสาธารณูปโภค	120,000.00	0.00	106,063.90	106,063.90	13,936.10	88.39
ผลผลิตที่ 2 กิจกรรมหลักที่ 2.1	80,000.00	0	93,796.90	93,796.90	-13,796.90	
ผลผลิตที่ 2 กิจกรรมหลักที่ 2.2	40,000.00	0	12,267.00	12,267.00	27,733.00	
งบโครงการ	70,869,693.72	216,675.00	70,450,876.69	70,667,551.69	202,142.03	99.41
ผลผลิตที่ 1 กิจกรรมหลักที่ 1.1	3,593,735.00	0	3,532,912.67	3,532,912.67	60,822.33	
ผลผลิตที่ 2 กิจกรรมหลักที่ 2.2	7,630,008.52	0	7,563,294.10	7,563,294.10	66,714.42	
ผลผลิตที่ 2 กิจกรรมหลักที่ 2.4	50,786,187.48	216,675.00	50,494,907.20	50,711,582.20	74,605.28	
ผลผลิตที่ 3 กิจกรรมหลักที่ 3.1	6,795,114.00	0	6,795,114.00	6,795,114.00	0.00	
ผลผลิตที่ 7 กิจกรรมหลักที่ 7.1	183,490.00	0	183,490.00	183,490.00	0.00	
ผลผลิตที่ 8 กิจกรรมหลักที่ 8.1	616,732.00	0	616,732.00	616,732.00	0.00	
ผลผลิตที่ 10 กิจกรรมหลักที่ 10.1	1264426.72	0	1264426.72	1,264,426.72	0.00	
งบบุคลากร	1,278,737.43	0.00	1,278,737.43	1,278,737.43	0.00	100
ผลผลิตที่ 17 กิจกรรมหลักที่ 17.1	1,278,737.43	0	1,278,737.43	1,278,737.43	0.00	
งบลงทุน	39,000.00	0	39,000.00	39,000.00	0.00	100
ผลผลิตที่ 2 กิจกรรมหลักที่ 2.5	39,000.00	0	39,000.00	39,000.00	0.00	
รวมทั้งสิ้น	73,336,368.15	216,675.00	72,903,615.02	73,120,290.02	216,078.13	99.71

ข้อมูล ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2561

ภาพที่ 4.1 สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ปีงบประมาณ 2561

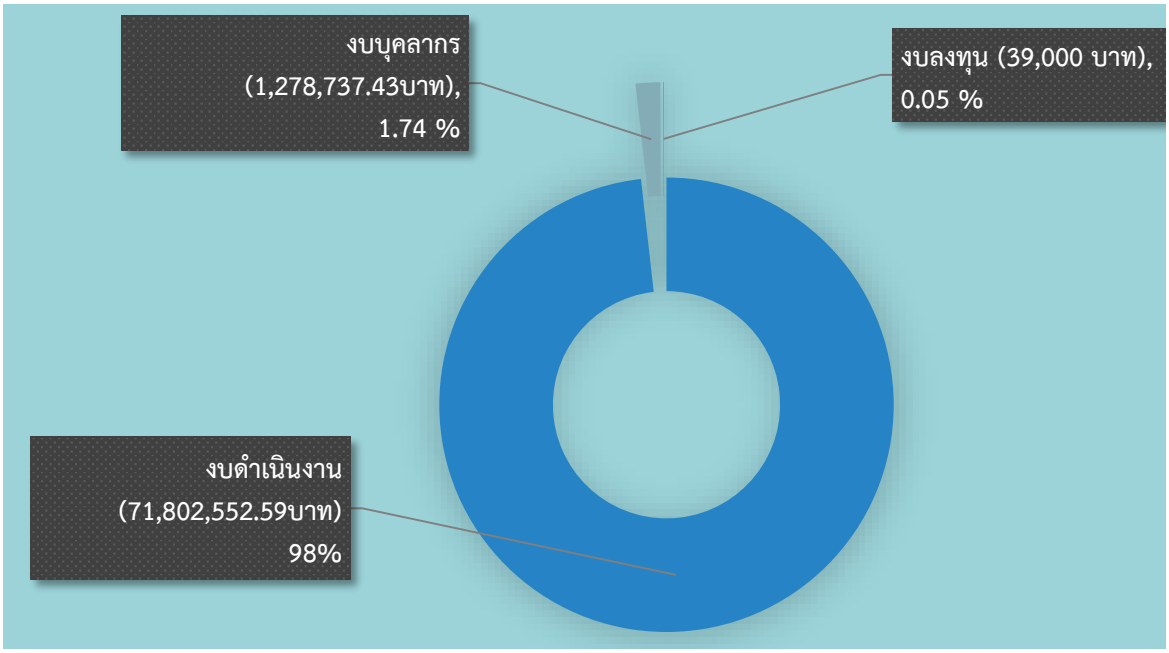

ข้อมูล ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2561

ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

โครงการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ปี 2561

1. การสำรวจความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2561

1.1 กองโรคป้องกันด้วยวัคซีนได้ขับเคลื่อน “การสำรวจความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนขั้นพื้นฐานและวัคซีนในนักเรียนของประเทศไทย พ.ศ. 2561” โดยได้พัฒนาแบบสำรวจความครอบคลุมฯ และถ่ายทอดแนวทางการสำรวจความครอบคลุมฯผ่านการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การสำรวจความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนขั้นพื้นฐานและวัคซีนในนักเรียนของประเทศไทย พ.ศ. 2561” ในวันที่ 29 - 30 พฤศจิกายน 2560 ณ โรงแรม อมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดประชุม ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาแนวทางการสำรวจความครอบคลุมฯ และ ๒) เพื่อให้ผู้เข้าประชุมนำความรู้ที่ได้ไปดำเนินการสำรวจความครอบคลุมฯ ผู้เข้าประชุมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ (สคร.) 1-12 สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง (สปคม.) สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ผลการประชุมพบว่า เจ้าหน้าที่จาก สคร. ที่ 1-12 สปคม. และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เข้าประชุมครบถ้วนทุกเขต ได้รับการชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน สามารถสุ่ม cluster ประชากรสำรวจได้ครบถ้วน ทั้ง 30 cluster และหากจังหวัดที่สุ่มสำรวจมีประชากรทั้งหมดเกิน 1 ล้านคน จะดำเนินการสำรวจเพิ่มเป็น 60 cluster เพื่อให้มีความเป็นตัวแทนจากการสุ่มตัวอย่างมากที่สุด

ภายหลังการประชุมฯ กองโรคป้องกันด้วยวัคซีนได้จัดทำแนวทางและแบบสำรวจความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนขั้นพื้นฐานและวัคซีนในนักเรียนของประเทศไทย พ.ศ. 2561 ฉบับสมบูรณ์ และได้ทำหนังสือเพื่อประสานการดำเนินการสำรวจฯ ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 – 12 และผู้อำนวยการสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ พิษณุโลก กำแพงเพชร สระบุรี เพชรบุรี ฉะเชิงเทรา มหาสารคาม หนองคาย บุรีรัมย์ อำนาจเจริญ กระบี่ และ ปัตตานี เมื่อการสำรวจฯ เสร็จสิ้น ได้วิเคราะห์ข้อมูลจาก 12 จังหวัด พบว่า การได้รับวัคซีนในเด็กกลุ่มอายุ 1-2 ปี มีดังนี้ : ได้รับวัคซีน BCG ร้อยละ 99.8 ได้รับวัคซีน HB ร้อยละ 99.6 ได้รับวัคซีน DTP-HB3/OPV3 ร้อยละ 96.5 ได้รับวัคซีน MMR1 ร้อยละ 96.1 ได้รับวัคซีน IPV ร้อยละ 88.4 ในเด็กกลุ่มอายุ 2-3 ปี มีดังนี้ : ได้รับวัคซีน DTP4/OPV4 ร้อยละ 95.3 ได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้สมองอักเสบเจอี (JE1-2/LAJE1) ร้อยละ 96.9 ในเด็กกลุ่มอายุ 3-4 ปี ได้รับวัคซีน

MMR2/MR ร้อยละ 86.6 ได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้สมองอักเสบเจอี (JE1-3/LAJE1-2) ร้อยละ 95.1 ในเด็กกลุ่มอายุ 5-6 ปี ได้รับวัคซีน DTP5/OPV5 ร้อยละ 87.2 และในมารดาของเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนบาดทะยักเพื่อป้องกันโรคบาดทะยักในทารกแรกเกิดร้อยละ 96.1 สำหรับความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนในนักเรียน พบว่า ในเด็กนักเรียนหญิงชั้น ป.5 ได้รับวัคซีน HPV เข็มแรกร้อยละ 96.1 และในเด็กนักเรียนชั้น ป.6 ได้รับวัคซีน dT ร้อยละ 97.0 ดังตาราง

ตารางที่ 1 ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนขั้นพื้นฐานและวัคซีนในนักเรียน พ.ศ. 2561

ลำดับที่	ชนิดวัคซีน	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนเด็กที่ได้รับวัคซีน(ราย)	จำนวนเด็กที่ได้รับวัคซีน (ราย)	อัตราความครอบคลุม (ร้อยละ)
1	TT ในมารดา	เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี	2,092	2,011	96.1
2	BCG	เด็กอายุตั้งแต่ 1 ปี	2,095	2,090	99.8
3	HB1		2,095	2,086	99.6
4	DTP-HB3/OPV3		2,095	2,022	96.5
5	IPV		2,095	2,013	88.4
6	MMR1		2,095	1,852	96.1
7	DTP4/OPV4	เด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีแต่ไม่ถึง 3 ปี	2,095	1,997	95.3
8	JE1-2/LAJE1		2,095	2,030	96.9
9	MMR 2	เด็กอายุตั้งแต่ 3 ปี แต่ไม่ถึง 4 ปี	2,095	1,815	86.6
10	JE1-3/LAJE1-2		2,095	1,992	95.1
11	DTP5/OPV5	เด็กอายุตั้งแต่ 5 ปี	2,095	1,826	87.2
12	HPV	นักเรียนหญิงชั้น ป.5	4,236	4,069	96.1
13	dT	นักเรียนชั้น ป.6	8,374	8,120	97.0

2. การประมวลผลข้อมูลความครอบคลุมการได้รับวัคซีนในระบบ Health Data Center (HDC)

กองโรคป้องกันด้วยวัคซีนได้ประสานขอความร่วมมือสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ควบคุมกำกับการกำหนดรหัสวัคซีนมาตรฐานในการบันทึกข้อมูลการให้บริการวัคซีนในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ในฐานข้อมูลมาตรฐานรหัสวัคซีนให้เป็นปัจจุบัน หากสถานบริการใดยังไม่ได้ปรับปรุงรหัสวัคซีนให้เป็นปัจจุบันหรือมีปัญหาในการบันทึกข้อมูลการให้บริการ หรือ มีปัญหาในการส่งออกข้อมูลการให้บริการ (Export file) เข้าสู่ฐานข้อมูลของส่วนกลาง ขอให้กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัด สธ. ประสานงานกับผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลระบบข้อมูลของจังหวัดและเครือข่าย ได้ปรับปรุงแก้ไขระบบการรายงานเพื่อให้การบันทึกข้อมูลสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง อันจะเป็นประโยชน์สำหรับเจ้าหน้าที่ในการบันทึกข้อมูลการให้บริการวัคซีนดังกล่าว ในฐานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิได้ครบถ้วน และถูกต้องตามกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับวัคซีนดังกล่าว และได้ขอความร่วมมือศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัด สธ. ในการประมวลผลความครอบคลุมการได้รับวัคซีนในฐานข้อมูล 43 แฟ้มมาตรฐาน เพื่อความครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันตามแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข อันจะเป็นประโยชน์ในการควบคุมกำกับและติดตามผลการดำเนินงานจากการประมวลความครอบคลุมการได้รับวัคซีนในกลุ่มเป้าหมายต่างๆ สำหรับหน่วยงานทุกระดับ

นอกจากนี้ ได้วิเคราะห์ข้อมูลความครอบคลุมการได้รับวัคซีนในเด็กกลุ่มเป้าหมาย จากฐานข้อมูล HDC และนำเสนอข้อมูลในการประชุมทางไกล (E-conference) ที่จัดโดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประจำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนตุลาคม 2559 เป็นต้นมา พบว่าในปีงบประมาณ 2561ใน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความครอบคลุมการได้รับวัคซีนจากฐานข้อมูล 43 แฟ้มมาตรฐาน ในเด็กกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับวัคซีนตามเกณฑ์ มีดังนี้

เด็กอายุครบ 1 ปี ที่ได้รับวัคซีน BCG, HB1, DTP-HB3, OPV3, IPV	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 90 จำนวน	34 จังหวัด
MMR1	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 95 จำนวน	4 จังหวัด
เด็กอายุครบ 2 ปี ที่ได้รับวัคซีน DTP4, OPV4 และ JE	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 90 จำนวน	17 จังหวัด
เด็กอายุครบ 3 ปี ที่ได้รับวัคซีน JE	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 90 จำนวน	6 จังหวัด
MMR2	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 95 จำนวน	4 จังหวัด
เด็กอายุครบ 5 ปี ที่ได้รับวัคซีน DTP5และ OPV5	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 90 จำนวน	17 จังหวัด

และหากวิเคราะห์ข้อมูลการได้รับวัคซีนในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่าอัตราความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนทุกชนิดที่ต้องได้รับในช่วงอายุ 1-2 ปีแรก มีอัตราเฉลี่ยความครอบคลุมการได้รับวัคซีน BCG ร้อยละ 95.03 DTP-HB3/OPV3 ร้อยละ 90.17/90.26 และ MMR1 ร้อยละ 89.23 ขณะที่อัตราเฉลี่ยความครอบคลุมการได้รับวัคซีน DTP4/OPV4 และ JE2 ของเด็กอายุ 2-3 ปี เท่ากับ 87.30/87.20 และ 84.79 ตามลำดับ อัตราเฉลี่ยความครอบคลุมการได้รับวัคซีน JE3 และ MMR2 ในเด็กอายุ 3-4 ปี เท่ากับร้อยละ 73.44 และ 86.31 และอัตราความครอบคลุมของการได้รับวัคซีน DTP5/OPV5 ในเด็กอายุ 5-6 ปี เท่ากับร้อยละ 82.55/82.47

การขยายกลุ่มเป้าหมาย และการนำวัคซีนใหม่มาใช้

1. การขยายพื้นที่ให้บริการวัคซีนเอชพีวี

- **ดำเนินการจัดหางบประมาณ**

เพื่อจัดซื้อวัคซีนเอชพีวีให้เพียงพอและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศ ตามมติที่ประชุมของคณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ครั้งที่ 4/2559 เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2559 ให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการป้องกันการติดเชื้อเอชพีวี ลดการป่วยและเสียชีวิตจากโรคมะเร็งปากมดลูกในอนาคต กรมควบคุมโรคและ สปสช. จึงร่วมกันดำเนินการขยายการให้บริการวัคซีนเอชพีวีในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดยกรมควบคุมโรคจัดทำรายละเอียดโครงการขยายการให้บริการวัคซีนเอชพีวีในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค พ.ศ. 2560 ประกอบการขออนุมัติงบประมาณกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นจากสำนักงบประมาณ ในการจัดหาวัคซีนเอชพีวีเพิ่มเติมให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศอย่างเท่าเทียม โดยสรุปการจัดหาวัคซีนเอชพีวีสำหรับให้บริการในเข็มที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างกรมควบคุมโรค สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และกรุงเทพมหานคร

- **นิเทศติดตามการให้บริการวัคซีนเอชพีวีในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค**

ดำเนินการช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2560 - 2561 ณ คลังวัคซีนโรงพยาบาลระดับอำเภอ หน่วยบริการทั้งในโรงพยาบาลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยบริการ ในด้านต่างๆ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมบุคลากร (การอบรม และการให้คำแนะนำ ปรึกษา) องค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่และคุณครู การยอมรับของเจ้าหน้าที่และผู้ปกครอง การบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น การจัดการขยะ การเฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์ที่รุนแรงภายหลังได้รับวัคซีน การบันทึกข้อมูลและรายงาน และความครอบคลุมการได้รับวัคซีน พบว่าเจ้าหน้าที่มีการเตรียมการและดำเนินงานในภาพรวมได้เป็นอย่างดี เจ้าหน้าที่และคุณครูเห็นความสำคัญของการป้องกันมะเร็งปากมดลูกด้วยวัคซีน ไม่พบอาการไม่พึงประสงค์ที่รุนแรงภายหลังได้รับวัคซีน

2. พัฒนารูปแบบการให้บริการวัคซีนในกลุ่มผู้ใหญ่

ผลจากการให้บริการวัคซีนในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตั้งแต่ ปี 2520 ทำให้โรคที่ป้องกันด้วยวัคซีนในเด็กลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่เริ่มพบมากขึ้นในผู้ใหญ่ ดังเช่นการระบาดของโรคคอตีบในผู้ใหญ่ในปี พ.ศ. 2555 ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนล่าง ประกอบกับการให้วัคซีนป้องกันโรคในผู้ใหญ่ได้รับความสนใจและสนับสนุนในการให้วัคซีนมากขึ้น แต่ก็ยังพบว่าอัตราการใช้วัคซีนในผู้ใหญ่ยังไม่มากนัก กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน จึงริเริ่มการจัดตั้ง**คลินิกวัคซีนผู้ใหญ่** เพื่อให้มีการจัดบริการวัคซีนสำหรับผู้ใหญ่ในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค หรือวัคซีนทางเลือกอื่นๆ ที่มีความจำเป็นตามความเสี่ยงทางสุขภาพของแต่ละบุคคล โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น โดยได้จัดทำโครงการนำร่องจัดตั้งคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ ตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา สรุปพื้นที่ดำเนินการ ชนิดวัคซีนและกลุ่มเป้าหมาย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปพื้นที่ดำเนินการนำร่องจัดตั้งคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่

	ผลการดำเนินการปี 2560	ผลการดำเนินการปี 2561
พื้นที่ดำเนินการ	นำร่องใน 4 จังหวัด ประกอบด้วย - อ.หางดง จ.เชียงใหม่ - อ.คอนสวรรค์ จ. ชัยภูมิ - อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น - อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช	ขยายพื้นที่ดำเนินการเป็น 12 จังหวัด ประกอบด้วย เชียงใหม่ อุตรดิตถ์ อุทัยธานี สระบุรี เพชรบุรี สระแก้ว ขอนแก่น เลย ชัยภูมิ ศรีสะเกษ นครศรีธรรมราช และ สงขลา
ชนิดวัคซีนและกลุ่มเป้าหมาย	คอตีบ-บาดทะยัก (dT) : ผู้ใหญ่ (อายุ 20, 30, 40, 50, 60,...ปี)	คอตีบ-บาดทะยัก (dT) : ผู้ใหญ่ (อายุ 20, 30, 40, 50, 60,...ปี)
	ไข้หวัดใหญ่ : หญิงตั้งครรภ์	ไข้หวัดใหญ่ : หญิงตั้งครรภ์
		หัด-หัดเยอรมัน (MR) : นักศึกษาทางการแพทย์และสาธารณสุขในสถาบันการศึกษา

กวาดล้างโรคโปลิโอและกำจัดโรคหัดตามพันธะสัญญานานาชาติ

1. กวาดล้างโรคโปลิโอ : ได้พัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อตอบโต้ภาวะฉุกเฉินกรณีพบผู้ป่วยหรือเกิดการระบาดของโรคโปลิโอในประเทศไทย และฝึกซ้อมการดำเนินงานตามแนวทางฯ ในปีงบประมาณ 2561

2. กำจัดโรคหัด : มีวัตถุประสงค์เพื่อลดอุบัติการณ์การเกิดโรคหัดในประเทศไทยลงเหลือไม่เกิน 1 รายต่อประชากรหนึ่งล้านคน และไม่มีการติดเชื้อภายในประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งได้มีการทบทวนมาตรการเดิม และปัจจุบันได้กำหนดมาตรการการดำเนินงาน 5 มาตรการ ดังนี้ 1)เพิ่มและรักษาระดับความครอบคลุมการได้รับวัคซีน 2) เร่งรัดการเฝ้าระวังโรคและการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ 3)เสริมสร้างความเข้มแข็งของการสอบสวนและควบคุมโรค 4)ตอบโต้การระบาดอย่างเต็มที่ 5)ปิดช่องว่างทางภูมิคุ้มกันในพื้นที่เสี่ยงและประชากรกลุ่มเสี่ยง โดยได้จัดทำแผนเพื่อเตรียมความพร้อมการดำเนินงานสำหรับมาตรการที่ 5 ในปี 2562 - 2563 ดังนี้

แผนการดำเนินงานสำหรับมาตรการปิดช่องว่างทางภูมิคุ้มกันในพื้นที่เสี่ยงและประชากร

	กิจกรรม	**กลุ่มเป้าหมาย**
ปี 2562	รณรงค์ให้วัคซีน MMR	เด็กอายุ 1-12 ปี ทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย ทั้งเด็กไทยและเด็กต่างชาติ ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด-คางทูม-หัดเยอรมัน (MMR) ไม่ครบตามเกณฑ์ จำนวนประมาณ 550,000 คน
ปี 2562-2563	รณรงค์ให้วัคซีน MR	ผู้ใหญ่กลุ่มเสี่ยงซึ่งอยู่รวมกันเป็นหมู่มาก ได้แก่ เรือนจำ ค่ายทหาร โรงงาน สถานประกอบการท่องเที่ยว แรงงานต่างชาติ และบุคลากรทางการแพทย์

การซ้อมแผนเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน กรณีเกิดการระบาดของโรคโปลิโอในประเทศไทย วันที่ 1 พฤษภาคม 2561 ณ ห้องประชุมสบเมย โรงแรมเซ็นทาราแม่สอดฮิลล์ จังหวัดตาก

การดำเนินงานให้บริการวัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ตามฤดูกาล

กรมควบคุมโรค โดยกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้บริการวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล มีประชากรเป้าหมายตามคำแนะนำการใช้วัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ของคณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ในคณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ ไดกำหนดกลุ่มเป้าหมายการให้บริการวัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ตามฤดูกาล ดังนี้

- บุคลากรที่มีความเสี่ยงต่อการสัมผัสโรคไขหวัดใหญ่ตามฤดูกาลและไขหวัดนก ไดแก แพทย์ พยาบาล และบุคลากรอื่นๆ ในโรงพยาบาลทั้งที่ทำงานในหอผู้ป่วยและตึกผู้ป่วยนอก รวมถึงนักศึกษาฝึกงานในแต่ละวิชาชีพ เจาหน้าที่สาธารณสุขที่ทำหน้าที่ในการสอบสวนควบคุมโรค เจาหน้าที่และอาสาสมัครทำลายซากสัตว์ปีกและสัตว์อื่นที่สงสัยติดเชื้อไขหวัดนก เจาหน้าที่ห้องปฏิบัติการตรวจวินิจฉัยเชื้อไวรัสไขหวัดใหญ่ ซึ่งบุคลากรกลุ่มนี้อาจเป็นผู้แพรโรคต่อไปยังผู้มีความเสี่ยงต่อโรคสูง และ/หรือเป็นผู้ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อไขหวัดใหญ่ตามฤดูกาลและไขหวัดนกพรอมๆ กัน อาจก่อให้เกิดการกลายพันธุของเชื้อไขหวัดนกได ในกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขจะไดรับการจัดสรรวัคซีนจากกรมควบคุมโรค
- ประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ควรไดรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ประกอบด้วยหญิงตั้งครรภ อายุครรภ 4 เดือนขึ้นไป เด็กอายุ 6 เดือน ถึง 2 ปทุกคน ผู้มีโรคเรื้อรังดังนี้ ปอดอุดกั้นเรื้อรัง หอบหืด หัวใจ หลอดเลือดสมอง ไตวาย ผู้ป่วยมะเร็งที่อยู่ระหว่างการไดรับเคมีบำบัดและเบาหวาน บุคคลที่มีอายุ 65 ปขึ้นไปทุกคน ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตนเองไมได โรคธาลัสซีเมียและผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพรอง (รวมผู้ติดเชื้อ HIV ที่มีอาการ) โรคอวน (น้ำหนัก>100 กิโลกรัม หรือ BMI >35 กิโลกรัมต่อตารางเมตร) ในประชาชนกลุ่มเสี่ยงจะไดรับการจัดสรรวัคซีนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ตารางที่ 3 ผลการรณรงค์ให้วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ปี 2561

(1) กลุ่มเป้าหมาย	(2) กลุ่มเป้าหมาย (ราย)	(3) ยอดจัดสรรวัคซีน ร้อยละ 26.07 (ราย)	ผลการให้บริการ		
			(4) ได้รับวัคซีน (ราย)	(5) ตามกลุ่มเป้าหมาย (ร้อยละ)	(6) ตามการจัดสรร (ร้อยละ)
1. ประชาชนกลุ่มเสี่ยงทั้งหมด	**13,043,590**	**3,400,000**	**2,907,029**	**22.29**	**85.50**
ในกลุ่มเป้าหมาย 7 กลุ่มเสี่ยง	13,043,590	3,400,000	2,524,274	19.35	74.24
1.หญิงตั้งครรภ์ 4 เดือนขึ้นไป	408,460		28,745	7.04	0.85
2.เด็ก 6 เดือนถึง 2 ปี	1,727,380		82,910	4.80	2.44
3.ผู้สูงอายุ 65 ปีขึ้นไป	5,540,770		1,232,330	22.24	36.25
4. ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (7 โรค)	4,791,050		1,132,396	23.64	33.31
5.โรคธาลัสซีเมียและผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง (รวมผู้ติดเชื้อ HIV ที่มีอาการ)	377,270		29,135	7.72	0.86
6.ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้	156,603		7,678	4.90	0.23
7.โรคอ้วน (น้ำหนัก>100 กิโลกรัม หรือ BMI >35 กิโลกรัมต่อตารางเมตร)	42,057		11,080	26.35	0.33
กลุ่มอื่นๆ			382,755		11.26
2. บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข	**400,000**	**300,000**	**233,687**	**58.42**	**77.90**
รวมทั้งหมด	**13,443,590**	**3,700,000**	**3,140,716**	**23.36**	**84.88**

ที่มา : รายงาน 43 แฟ้ม (HDC) ,สปสช. และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

พัฒนาระบบบริหารจัดการคลังวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น

1. จัดทำโปรแกรมการบริหารจัดการคลังวัคซีนและเวชภัณฑ์ (Online system) เป็นระบบที่ช่วยควบคุมกำกับ ติดตาม และตรวจสอบรายการวัคซีนและเวชภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งการขอเบิกวัคซีนและเวชภัณฑ์ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้ทันต่อการตอบโต้ในภาวะฉุกเฉินที่ต้องใช้วัคซีนในการควบคุมการระบาดของโรค

2. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการคลังวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็นและแนวทางการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านวัคซีนในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรค วันที่ 22-23 มีนาคม 2562 ณ โรงแรมอเวย์กาญจนบุรี เทวมันตร์ทรา รีสอร์ทแอนสปา จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการบริหารจัดการคลังวัคซีนรวมถึงเวชภัณฑ์ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 สถาบันควบคุมป้องกันโรคเขตเมือง สำนักโรคติดต่อทั่วไป และกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ในด้านการใช้งานโปรแกรมการบริหารจัดการคลังวัคซีนและเวชภัณฑ์ (ระบบออนไลน์) ซึ่งเป็นระบบที่ช่วยให้สามารถควบคุมกำกับ ติดตาม และตรวจสอบรายงานวัคซีนและเวชภัณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน รวมถึงการขอรับการสนับสนุนวัคซีนและเวชภัณฑ์(การส่งเบิก)มายังหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งจำช่วยให้สามารถกระจายวัคซีนในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรค รวมทั้งศึกษาดูงานคลังวัคซีนสำรองกรณีเกิดภาวะฉุกเฉินด้านวัคซีนในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี

การประชุมวิชาการเรื่อง โรคจากการติดเชื้อ Haemophilus influenzae type b : ความสำเร็จในการวิจัยพัฒนาวัคซีนและการนำวัคซีนมาใช้ป้องกันและควบคุมโรค

นับเป็นโอกาสอันดีที่ผลการตัดสินรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล ด้านการสาธารณสุข พ.ศ. 2560 เป็นของทีมนักวิจัยพัฒนาวัคซีนฮิบและนักวิจัยด้านระบาดวิทยาของโรคและวัคซีนฮิบ จำนวน 4 ท่าน ประกอบด้วย ศาสตราจารย์พอร์ทเตอร์ ดับเบิลยู แอนเดอร์สัน จูเนียร์ (Professor Porter W. Anderson, Jr.) นายแพทย์จอห์น บี รอบบินส์ (Dr. John B. Robbins) แพทย์หญิงราเชล ชเนียสัน (Dr. Rachel Schneerson) และศาสตราจารย์นายแพทย์มธุราม ซานโตชาม (Professor Mathuram Santosham) กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรคได้รับเกียรติในการจัดงานประชุมวิชาการเพื่อเป็นเกียรติแด่ ผู้ได้รับรางวัลฯ ดังกล่าวในวันที่ 29 มกราคม 2561 ณ สถาบันบำราศนราดูร การประชุมวิชาการได้กำหนดให้มีการบรรยายพิเศษจากผู้ได้รับรางวัลฯ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ตั้งแต่การวิจัยพัฒนาวัคซีนฮิบ ไปจนถึงการนำวัคซีนมาใช้ในประชาชนวงกว้าง ให้แก่ผู้เชี่ยวชาญในวงการแพทย์และสาธารณสุข ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุขและกรมต่างๆ ผู้ตรวจราชการ รวมทั้งผู้อำนวยการกอง/สำนักต่างๆ ของกรมควบคุมโรค บุคลากรของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งผู้สนใจ และมอบของที่ระลึกเพื่อเป็นเกียรติแด่ผู้ได้รับรางวัลฯ

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

การดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาและสนับสนุนกระบวนการจัดทำผลิตภัณฑ์และจัดการความรู้ของหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกรม เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ซึ่งในปีงบประมาณ 2561 ประกอบด้วยการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาองค์กร
2. ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์
3. ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติราชการและติดตามประเมินผล
4. ด้านการจัดการความรู้และพัฒนาระบบสารสนเทศ
5. ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาองค์กรของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ปีงบประมาณ 2561 มีดังนี้

1. ด้านการพัฒนาองค์กร

กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ได้ดำเนินงานด้านการพัฒนาองค์กร โดยยึดแนวทางตามขั้นตอนการดำเนินงานในรายละเอียดตัวชี้วัดคำรับรองการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ตัวชี้วัดที่ 5 ระดับความสำเร็จของหน่วยงานในการดำเนินการบริหารจัดการองค์กรได้ตามเกณฑ์ที่กรมควบคุมโรคกำหนด มีการทบทวนและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานฯ มีการทบทวนและจัดทำลักษณะสำคัญองค์กร เพื่อให้ทราบสถานะปัจจุบันขององค์กรและกำหนดการดำเนินงานขององค์กร การประเมินตนเองตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ 2 (Certified Fundamental Level ฉบับที่ 2) เพื่อตรวจสอบว่าหน่วยงานได้พัฒนาองค์การตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ 2 หรือไม่ และหาโอกาสในการปรับปรุงการดำเนินงานในหมวด 5 โดยการจัดทำแผนปรับปรุงองค์กร หมวด 5 เพื่อปิดช่องว่าง (Gap) การดำเนินงาน ซึ่งกองฯ ได้คัดเลือกประเด็นใน HR4 (R/I: การเพิ่มศักยภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่) มาจัดทำแผนปรับปรุงองค์กร ซึ่งหมวด 5 นั้น มุ่งเน้นที่บุคลากรเป็นหลัก ดังนั้น จึงได้กำหนดเป็นแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นที่เลือกดำเนินการและติดตามผลการดำเนินการตามแผนดังกล่าว รวมทั้งสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งในส่วนของการพัฒนาองค์กรด้านอื่นๆ จะมีรายละเอียดในหัวข้อถัดไป

2. ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ได้ใช้กลยุทธ์การดำเนินงานตาม (ร่าง) แผนที่กลยุทธ์ กองโรคป้องกันด้วยวัคซีนฉบับเดิม และแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไวรัสตับอักเสบ พ.ศ. 2560 – 2564 การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว อาศัยแผนงานการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย แผนงานโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน มีมาตรการเร่งรัดและรักษาระดับความครอบคลุมการได้รับวัคซีนทุกชนิดในกลุ่มเป้าหมาย แผนงานกำจัดกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ มีมาตรการกำจัดและกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ และแผนงานการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคตับอักเสบจากไวรัส ปี 2560-2564 ได้กำหนดมาตรการป้องกัน ควบคุมโรคไวรัสตับอักเสบ บีและซี รวมถึงมาตรการพัฒนาระบบการค้นหาและดูแลผู้ป่วย รายละเอียดตามแผนภาพ ต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 แผนที่กลยุทธ์กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

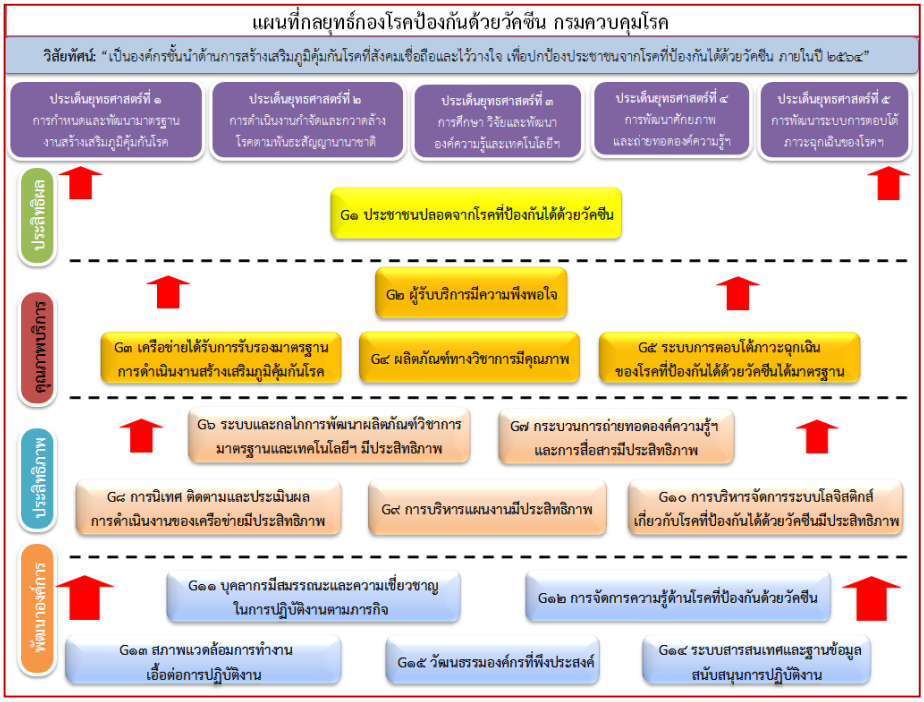

ภาพที่ 4.2 แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไวรัสตับอักเสบ พ.ศ. 2560 – 2564

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กองฯ ยังคงใช้กลยุทธ์การดำเนินงานฉบับดังกล่าวอยู่ และมีการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกองฯ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (Pre ceiling) จากการโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาแผนงานสนับสนุนการดำเนินงานของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ระยะปฏิรูป (พ.ศ. 2560 - 2564) ระหว่างวันที่ 10 - 12 กันยายน 2561 ณ โรงแรมแคนทารี่ เบย์ ระยอง จังหวัดระยอง

3. ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติราชการและติดตามประเมินผล

กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ ตามกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการที่กองแผนงานกำหนด โดยใช้กลยุทธ์การดำเนินงานตาม (ร่าง) แผนที่กลยุทธ์ กองโรคป้องกันด้วยวัคซีนฉบับเดิม และแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไวรัสตับอักเสบ พ.ศ. 2560 – 2564 เป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินงานของกองฯ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กองฯ ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (Pre ceiling) ตามกรอบเวลาที่กองแผนงานกำหนด และติดตามการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในทุกไตรมาสผ่านการจัดประชุมหน่วยงานประจำเดือน และการกำกับติดตามให้กลุ่มงานในสังกัดได้รายงานผลการดำเนินงานในระบบบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ กรมควบคุมโรค (Estimates SM)

การประเมินผลการปฏิบัติราชการของบุคลากร กองฯ ได้จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดตัวชี้วัดที่ได้รับการถ่ายทอดจากกรมควบคุมโรค และลงนามคำรับรองการปฏิบัติราชการกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ปีงบประมาณ 2561 วันที่ 27 พฤศจิกายน 2560 เวลา 09.00-14.00 น. ณ ห้องกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน อาคาร 4 ชั้น 2 กรมควบคุมโรค มีการชี้แจงแนวทางการบริหารผลการปฏิบัติราชการและการถ่ายทอดตัวชี้วัดระดับองค์กรสู่ระดับบุคคลแก่ข้าราชการและพนักงานราชการในสังกัดกอง ตามหนังสือกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ที่ สธ 0465.2/ 246 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2560 ให้บุคลากร (ข้าราชการและพนักงานราชการ) ดำเนินการบริหารผลการปฏิบัติราชการผ่านระบบออนไลน์ (PMS Online) และการประเมินสมรรถนะบุคลากร รอบที่ 1 ตามหนังสือที่ สธ 0465.2/ 369 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2561 และรอบที่ 2 ตามหนังสือที่ สธ 0465.2/1137 ลงวันที่ 7 กันยายน 2561

4. ด้านการจัดการความรู้และพัฒนาระบบสารสนเทศ

การพัฒนาระบบสารสนเทศ กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินงานในรายละเอียดตัวชี้วัดคำรับรองการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ตัวชี้วัดที่ 4 ระดับความสำเร็จของการดำเนินนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ โดยมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงาน วิเคราะห์สถานการณ์การดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ การถ่ายทอดให้บุคลากรภายในหน่วยงานให้ได้รับความรู้ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ การคัดเลือกแนวทางจัดทำแนวปฏิบัติ เมื่อเกิดเหตุกระทบความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ จัดประชุมแนวทางจัดทำแนวปฏิบัติ เมื่อเกิดเหตุกระทบความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศเพื่อการนำไปปฏิบัติงานจริง จัดทำแผนความพร้อมใช้งานระบบสารสนเทศในภาวะฉุกเฉินระดับหน่วยงาน การซ้อมแผนความพร้อมใช้งานระบบสารสนเทศในภาวะฉุกเฉินระดับหน่วยงาน และการประเมินความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามของระบบสารสนเทศที่อาจเกิดขึ้นได้

ด้านการจัดการความรู้ ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หัวข้อ Happy money เพื่อส่งเสริมสุขภาวะด้านกาเงินของบุคลากรในหน่วยงาน เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2561 ณ ห้องประชุมกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน โดยมีนายแพทย์พรศักดิ์ อยู่เจริญ รักษาการนายแพทย์ทรงคุณวุฒิฯ เป็นวิทยากรมาแลกเปลี่ยนข้อคิดและมุมองการบริหารจัดการทางการเงิน ตั้งแต่การจัดลำดับความสำคัญของความจำเป็นในการจัดหาสิ่งต่างๆ ซึ่งแน่นอนว่าต้องใช้เงิน การวางแผนทางการเงิน การออมในรูปแบบต่างๆ การใช้เงินและบัตรเครดิตอย่างมีสติ เป็นต้น ซึ่งได้รับความสนใจจากบุคลากรเป็นอย่างมาก

5. ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

ในปีงบประมาณ 2561 กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน มีแผนพัฒนาบุคลากรและกำหนดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานให้มีสมรรถนะเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจด้านการ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพและการบริหารจัดการองค์กร ดังนี้

1) การพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานดำเนินการเอง ได้แก่

- โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุมกันโรค
- โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาแผนงานสนับสนุนการดำเนินงานของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีนตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ระยะปฏิรูป (พ.ศ. 2560 – 2564)
- โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการคลังวัคซีน และระบบลูกโซ่ความเย็นและแนวทางการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านวัคซีนในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรค

2) การสนับสนุนบุคลากรให้เข้ารับการฝึกอบรมกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน ในปีงบประมาณ 2561 ได้จัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมกับหน่วยงานภายนอก ดังนี้

- การเข้ารับการฝึกอบรมกับหน่วยงานภายนอก 4 หลักสูตร จำนวน 15 ราย
  - หลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลและการวิจัยด้วยโปรแกรม SPSS (ภาคปฏิบัติ) จัดโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 2 ราย
  - หลักสูตร การทำวิจัยออนไลน์ (Online Research) จัดโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 3 ราย
  - หลักสูตรเชิงปฏิบัติการสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค จำนวน 7 ราย
  - การจัดสัมมนาทางวิชาการ สมาคมนักบริหารพัสดุแห่งประเทศไทย เรื่อง “รุก/รับ พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ.2560”
- การประชุมใหญ่ประจำปี สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 22 จำนวน 5 ราย
- โครงการพัฒนาข้าราชการที่อยู่ระหว่างการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ (หลักสูตรการเป็นข้าราชการที่ดี) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3) การศึกษาดูงาน ณ พิพิธภัณฑ์ต้านโกง สำนักงาน ป.ป.ช.

4) การพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาผ่านระบบ E-Learning ของสำนักงาน ก.พ.

5) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง เช่น การลงพื้นที่นิเทศติดตามงานต่างๆ

ทั้งนี้ยังได้ประชาสัมพันธ์หลักสูตรการฝึกอบรมการอบรมตามโครงการพัฒนาบุคลากร กรมควบคุมโรค และหลักสูตรของหน่วยงานภายนอกอื่นๆ ให้แก่บุคลากรผู้สนใจอีกด้วย

นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร ด้านต่างๆ เช่น การเสริมสร้างความผาสุก/ ความผูกพันของบุคลากร กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการทำงานของบุคลากรและภาวะสุขภาพที่ดี กิจกรรม 5 ส. ของหน่วยงาน เป็นต้น

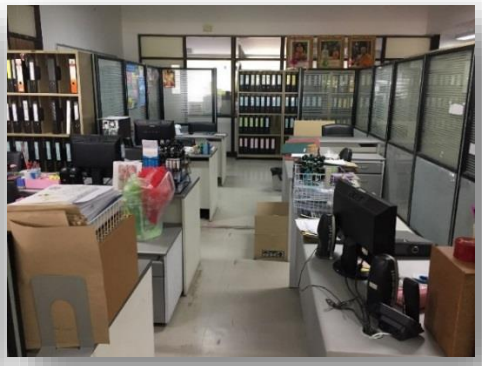

กิจกรรม 5 ส. ของหน่วยงาน

ภาพรวมของการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ถือว่ามีการพัฒนาเพิ่มขึ้นมาระดับหนึ่ง แต่อาจยังไม่ครบถ้วนสมบูรณนัก เนื่องจากยังขาดความพร้อมของบคุลากรในการดำเนินงานด้านงานสนับสนุน เช่น งานการเงิน งานพัสดุ ซึ่งหากในปีงบประมาณถัดไป ได้รับการสนับสนุนบุคลากรด้านงานสนับสนุน คาดว่าจะสามารถพัฒนาการดำเนินงานการบริหารจัดการองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จของดำเนินงาน

1. การกำหนดให้มีระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

2. การมีส่วนร่วมของบุคลากร ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาบุคลากร หรือการปรับโครงสร้างงาน มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน ร่วมกันรับประโยชน์ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงาน เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยในการผลักดันให้การพัฒนาองค์กรประสบความสำเร็จ

3. มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือ คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) แก่บุคลากรทุกระดับ โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาความรูดังกล่าวในการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมราชการต่างๆ ของกองฯ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความร่วมมือระหว่างบุคลากร ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

ปัญหาอุปสรรค

วัน/ เวลาที่บุคลากรจะเข้าร่วมกิจกรรมโดยพร้อมเพรียงกัน เป็นไปได้ยาก จากภาระงานประจำที่ค่อนข้างมาก ซึ่งทำให้การรับรู้ไม่ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

1. มีการชี้แจงถึงเหตุผล ความจำเป็นของการดำเนินงานพัฒนาองค์กรผ่านการประชุมหน่วยงานประจำเดือน เพื่อให้บุคลากรเห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ และการจัดสรรเวลาที่เหมาะสม หากต้องมีการจัดกิจกรรมหรือการประชุม

2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการรวมทั้งการสนับสนุน กำกับดูแล และติดตามการพัฒนาองค์กรอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ รวมทั้งจะเป็นการสร้างเสริมบรรยากาศในการทำงานให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร

การส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ประจำปี 2561

1. ทบทวนคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานประจำปีงบประมาณ 2561

2. แจ้งบุคลากรในสังกัดตามจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ดำเนินการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน (ออนไลน์) ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 13 – 17 พฤศจิกายน 2560 มีบุคลากรสังกัดกองฯ เข้าตอบแบบสำรวจฯ ออนไลน์ จำนวนทั้งสิ้น 23 คน และจัดทำรายงานผลการวิเคราะห์ผลการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ทั้ง 4 ด้าน พร้อมเสนอผู้บริหาร

3. จัดทำแผนปฏิบัติการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ป้องกันและปราบปรามการทุจริตพฤติมิชอบของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561 จากผลการตอบแบบสำรวจฯ ของบุคลากรกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

4. ศึกษาดูงาน ณ พิพิธภัณฑ์ต้านโกง: Anti-Corruption Museum แขวง ดุสิต เขต ดุสิต กรุงเทพมหานคร

5. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเมื่อพบเห็นการทุจริตประพฤติมิชอบของหน่วยงาน

6. จัดกิจกรรม “คนดีศรีกองวัคซีน” ประจำปีงบประมาณ 2561 เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

7. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/ ระเบียบ ข้อบังคับและบทลงโทษ จัดทำสรุปประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/ ระเบียบ ข้อบังคับและบทลงโทษ และสื่อสารชี้แจงแก่บุคลากรในหน่วยงาน รับทราบและถือปฏิบัติ และจัดทาเครื่องมือในการประเมินการรับรู้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/ ระเบียบ ข้อบังคับและบทลงโทษ

8. จัดประชุมพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสบุคลากรกองโรคป้องกันด้วยวัคซีนและสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ

9. ประเมินความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ 2561

แผนปฏิบัติการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน	กิจกรรม/โครงการ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561												งบประมาณ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
1. ดัชนีด้านความพร้อมรับผิด	ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/ ระเบียบข้อบังคับและบทลงโทษ แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน	ระดับความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/ ระเบียบข้อบังคับและบทลงโทษ แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน	ระดับ 5													1,000 บาท	กลุ่มบริหารทั่วไป
2. ดัชนีด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน	กิจกรรมศึกษาดูงาน ณ พิพิธภัณฑ์ต้านโกง สำนักงาน ปปช.	ร้อยละของบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรม	ร้อยละ 80													10,000 บาท	กลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร
3. ดัชนีด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร	ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียน หากมีการพบเห็นการทุจริตในหน่วยงาน	ร้อยละของบุคลากรมีการรับรู้ช่องทางการร้องเรียนหากมีการพบเห็นการทุจริตในหน่วยงาน	ร้อยละ 100														กลุ่มบริหารทั่วไป
4. ดัชนีด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน	กิจกรรมส่งเสริมคนดีศรีกองวัคซีน	ระดับความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคนดีศรีกองวัคซีน	ระดับ 5													1,500 บาท	กลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร /กลุ่มบริหารทั่วไป

(นายพรศักดิ์ อยู่เจริญ)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

กิจกรรมประกาศเจตนารมณ์ กรมควบคุมโรคใสสะอาด ต่อต้านการทุจริต
วันที่ 30 มกราคม 2561 ณ อาคาร 1 ชั้น 1 กรมควบคุมโรค

กิจกรรมโครงการศึกษาดูงานพิพิธภัณฑ์ต้านโกง สำนักงาน ป.ป.ช.
เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2561
ณ พิพิธภัณฑ์ต้านโกง สำนักงาน ป.ป.ช. เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

กิจกรรม “คนดีศรีกองวัคซีน” ประจำปีงบประมาณ 2561

การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

1. ประสานบุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงาน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินงาน
2. จัดทำและเสนอขออนุมัติโครงการ ประสานงานเกี่ยวกับสถานที่จัดประชุม และด้านอำนวยการต่างๆ
3. รวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลนำเข้าประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ
4. ประชุมบรรยายเรื่องแนวทางและกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ

5. ประชุมกลุ่มย่อยเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมสมองในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

6. รวบรวมแผนปฏิบัติราชการของแต่ละกลุ่มงานและวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญของโครงการ สรุปเป็นแผนปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาแผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ระยะปฏิรูป (พ.ศ. 2560 - 2564)

กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน โดยกลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กรและกลุ่มบริหารทั่วไป ได้จัดโครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาแผนงานสนับสนุนการดำเนินงานของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ระยะปฏิรูป (พ.ศ. 2560 - 2564) ระหว่างวันที่ 10 - 12 กันยายน 2561 ณ โรงแรมแคนทารี่ เบย์ ระยอง จังหวัดระยอง

ผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 38 คน ประกอบด้วยที่ปรึกษากรมควบคุมโรค ผู้ทรงคุณวุฒิ บุคลากรทุกระดับของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน วิทยากร จำนวน 5 ท่าน รูปแบบของการจัดกิจกรรมประกอบด้วยการบรรยายและการทำกิจกรรมกลุ่ม

จากการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดประชุม พบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมมีความพึงพอใจต่อการจัดประชุมด้านเนื้อหาและรูปแบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.47) ด้านวิทยากร อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.51) ด้านสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.62) และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่จัดโครงการฯ (กลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร กลุ่มบริหารทั่วไป) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.57)

ผลการจัดโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่โครงการกำหนดไว้ โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันกำหนดวิธีการ เป้าหมายการพัฒนาบุคลากร ตามยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ อีกทั้งร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ให้สอดคล้องตามนโยบายและแนวทางของกรมควบคุมโรค มุ่งสู่เป้าหมายการลดโรค และภัยสุขภาพ ตามแผนงานควบคุมโรคโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชน ซึ่งกระบวนการถัดไปนั้น แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่ได้จากการจัดประชุมครั้งนี้ จะถูกนำไปเป็นปัจจัยตั้งต้นให้กลุ่มงาน ในการจัดทำคำของบประมาณและแผนปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (Pre ceiling) ซึ่งกลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กรได้ประสานให้กลุ่มงานดำเนินการตามกรอบแนวทางของกรมควบคุมโรค ในส่วนของผลที่ได้จากการกำหนดวิธีการ เป้าหมายการพัฒนาบุคลากร ตามยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ จะดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สื่อสารชี้แจง และดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผนดังกล่าวต่อไป

ปัจจัยความสำเร็จของโครงการ

การได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และบุคลากรจากทุกกลุ่มงานทั่งฝ่ายวิชาการและฝ่ายสนับสนุน ให้ข้อมูลวิชาการและความรู้เชิงนโยบาย รวมทั้งร่วมกันพิจารณาแผนปฏิบัติราชการและเป้าหมายการพัฒนาบุคลากร ตามยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ

ปัญหาอุปสรรค

บุคลากรในหน่วยงานยังขาดความเชี่ยวชาญในด้านการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากร และการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากร

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

ควรมีผู้เชี่ยวชาญ/ผู้มีประสบการณ์การดำเนินงานทางด้านพัฒนาบุคลากรเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นวิทยากรในการนำกระบวนการจัดทำแผนเพื่อให้ได้ข้อมูล/แผนการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ

การสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

ดำเนินการพัฒนาคุณภาพบริหารจัดการการดำเนินงานของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน โดยมีการสำรวจการใช้ทรัพยากร การจัดซื้อ-จัดจ้าง และการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ ให้การสนับสนุนการสร้างผลิตภัณฑ์ด้านการเฝ้าระวัง บริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการสร้างผลิตภัณฑ์ด้านการเฝ้าระวังให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในงานต่าง ๆ ดังนี้

1. งานธุรการ
2. งานการเงินและบัญชี
3. งานพัสดุ
4. งานการเจ้าหน้าที่

ชนิดวัคซีนที่ให้บริการในงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

ชนิดวัคซีนที่ให้บริการในงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ถึงปัจจุบัน

2520-2524	2525-2529	2530-2534	2535-2539	2540-2544	2545-2549	ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550	หมายเหตุ
BCG	BCG	BCG	BCG	BCG	BCG	BCG	
DTP	DTP	DTP	DTP	DTP	DTP	DTP	เปลี่ยน DTP เป็น DTP-HB ในเด็กอายุ ต่ำกว่า 1 ปีทั่วประเทศ ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2551
OPV	OPV	OPV	OPV	OPV	OPV	OPV	เปลี่ยนจาก tOPV เป็น bOPV ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2559
T	T	T	T	T	T/dT	dT	เปลี่ยน T เป็น dT ใน หญิงตั้งครรภ์ทั่วประเทศ ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2548
Ty	Ty	Ty	-	-	-	-	ให้ในกลุ่มนักเรียน และยกเลิก ใน ปีพ.ศ. 2533
	dT	dT	dT	dT	dT	dT	ให้ในกลุ่มนักเรียน
	M	M	M	M	M	M/MMR	เปลี่ยน M เป็น MMR ในเด็กอายุ 9-12 เดือน ทั่วประเทศ ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2553
	R	R	R				ให้ในกลุ่มนักเรียน
				MMR	MMR	MMR	เปลี่ยน M และ R ในนักเรียน ชั้น ป.1 เป็น MMR ทั่วประเทศ ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2540 และในส.ค. 2557 ปรับจาก ป.1 เป็นให้ที่อายุ 2 ปี 6 เดือน
		JE	JE	JE	JE	JE/ LAJE	-เริ่มมีการใช้วัคซีนชนิดเชื้อเป็นอ่อนฤทธิ์แทน ชนิดเชื้อตาย ใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ใน ต.ค. 2555 -ปรับเปลี่ยนการใช้วัคซีนชนิดเชื้อตายเป็นชนิดเชื้อเป็นอ่อนฤทธิ์ครอบคลุมทั่วประเทศ มิ.ย. 2559
			HB	HB	HB	HB	
						IPV	ให้ในเด็ก 4 เดือน เริ่มใช้ ธันวาคม พ.ศ. 2558
						HPV	เริ่มใช้ในนักเรียนหญิง ป.5 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2557 และดำเนินการขยายครอบคลุมทั่วประเทศในปี 2560

กำหนดการให้วัคซีนตามแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข ปี 2561

อายุ	วัคซีนที่ให้	ข้อแนะนำ
แรกเกิด	BCG (บีซีจี)	ฉีดให้เด็กก่อนออกจากโรงพยาบาล
	HB1 (ตับอักเสบบี)	ควรให้เร็วที่สุดภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอด
1 เดือน	HB2 (ตับอักเสบบี)	เฉพาะรายที่เด็กคลอดจากมารดาที่เป็นพาหะของไวรัสตับอักเสบบี
2 เดือน	DTP-HB1 (คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน-ตับอักเสบบี)	
	OPV1 (โปลิโอชนิดหยอด)	
4 เดือน	DTP-HB2 (คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน-ตับอักเสบบี)	
	OPV2 (โปลิโอชนิดหยอด), IPV (โปลิโอชนิดฉีด)	ให้วัคซีนโปลิโอชนิดฉีด 1 เข็ม พร้อมกับวัคซีนโปลิโอชนิดหยอด 1 ครั้ง
6 เดือน	DTP-HB3 (คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน-ตับอักเสบบี)	
	OPV3 (โปลิโอชนิดหยอด)	
9 เดือน	MMR1 (หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน)	หากไม่ได้ฉีดเมื่ออายุ 9 เดือน ให้รีบติดตามฉีดโดยเร็วที่สุด
1 ปี	LAJE1 (ไข้สมองอักเสบเจอีเชื้อเป็น)	
1 ½ ปี	DTP4 (คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน)	
	OPV4 (โปลิโอชนิดหยอด)	
2 ½ ปี	LAJE2 (ไข้สมองอักเสบเจอีเชื้อเป็น)	
	MMR2 (หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน)	
4 ปี	DTP5 (คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน)	
	OPV5 (โปลิโอชนิดหยอด)	
7 ปี (ป.1)	BCG (บีซีจี)	ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานว่าเคยได้รับเมื่อแรกเกิดและไม่มีแผลเป็น
	dT (คอตีบ-บาดทะยัก), OPV (โปลิโอชนิดหยอด)	เฉพาะผู้ที่ได้รับวัคซีน DTP, OPV ไม่ครบ 5 ครั้ง
	MMR (หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน)	เฉพาะผู้ที่ได้รับวัคซีน MMR หรือ MR ไม่ครบตามเกณฑ์
11 ปี (ป.5 เพศหญิง)	HPV1, HPV2 (เอชพีวี)	เข็มที่ 2 ห่างจากเข็มแรกอย่างน้อย 6 เดือน
12 ปี (ป.6)	dT (คอตีบ-บาดทะยัก)	ตามแผนปฏิบัติงานของกระทรวงสาธารณสุข ฉีดให้เด็กนักเรียนชั้น ป.6

หมายเหตุ : 1. วัคซีนทุกชนิดถ้าไม่สามารถเริ่มให้ตามกำหนดได้ เริ่มให้ทันทีที่พบครั้งแรก

2. วัคซีนที่ต้องให้มากกว่า 1 ครั้ง หากเด็กเคยได้รับมาบ้างแล้ว และไม่มารับครั้งต่อไปตามกำหนด ให้วัคซีนครั้งต่อไปได้ทันทีเมื่อพบเด็ก โดยไม่ต้องเริ่มต้นครั้งใหม่

ตารางสรุปยอดจัดซื้อ/คงเหลือวัคซีน เวชภัณฑ์ วัสดุวิทยาศาสตร์ ปี 2561

ลำดับที่	รายการ	หน่วยนับ	จำนวนจัดซื้อ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณ (บาท)	ปริมาณคงคลัง
1	วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ซีกโลกใต้	โด๊ส	405,000	94.05	38,090,250	10,922
2	วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ซีกโลกเหนือ	โด๊ส	16,500	110	1,815,000	0
3	วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโรต้า	คอร์ส	10,100	549.96 (183.32 บาทต่อโด๊ส)	5,554,596	21,554
4	วัคซีนรวมป้องกันโรคหัด คางทูม หัดเยอรมัน (MMR)	โด๊ส	1,000	169.06	169,060	715
5	ชุดน้ำยาตรวจภูมิคุ้มกันโรคหัด ชุดน้ำยาตรวจภูมิคุ้มกันโรคหัดเยอรมัน และชุด Supplement	ชุด	1.หัด 52 2.หัดเยอรมัน 52 3.Supplement 26	1.หัด 17,500 2.หัดเยอรมัน 18,500 3.Supplement 5,700	2,129,400	0
6	น้ำยาตรวจลำดับเบสของสารพันธุกรรมเชื้อโรคหัด หัดเยอรมัน แบบ Big Dye V3.1	ชุด	1	66,340	66,340	0
7	น้ำยาเพิ่มจำนวนสารพันธุกรรมด้วยวิธี RT-PCR และตรวจหาลำดับเบสของสารพันธุกรรมโรคหัด หัดเยอรมัน และน้ำยาสกัดสารพันธุกรรมของโรคไวรัสหัด หัดเยอรมัน	ชุด	1.RT-PCR 7 2.น้ำยาสกัดสารพันธุกรรม 5	1.RT-PCR 19,260 2.น้ำยาสกัดสารพันธุกรรม 45,475	362,195	0
8	น้ำยาเก็บตัวอย่างไวรัส (VTM)	ชุด	800	116.90	93,518	0
9	ชุดตรวจไวรัสตับอักเสบบีและซี เข็มฉีดยา กระบอกฉีดยา และหลอดเก็บตัวอย่างเลือดชนิดไม่ผสมสารป้องกันเลือดแข็งตัว (รวม 5 รายการ)	ชุด	20,000	57.35	1,147,000	0
	รวมทั้งสิ้น				50,442,359	

ส่วนที่ 5

สรุปปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค

ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

จากการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจของกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน พบปัจจัยความสำเร็จ ดังนี้

1. ด้านการบริหาร

1.1 การให้ความสำคัญของผู้บริหารของหน่วยงานต่อการดำเนินงานทั้งด้านนโยบายและการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานรวมถึงความร่วมมือที่เข้มแข็งของทีมงานและความพยายามในการทำงานแต่ละกิจกรรมที่รับผิดชอบทำให้เกิดผลสำเร็จของงาน

1.2 ผู้บริหารหน่วยงานให้การสนับสนุน ผลักดันให้เกิดกระบวนการการดำเนินงาน และเร่งรัด ติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

2. กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

2.1 มีกลไกการขับเคลื่อนนโยบายและวิชาการจากคณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

2.2 มีโครงสร้างคณะกรรมการ/ที่ปรึกษา ทั้งภายในและภายนอกที่ชัดเจน ทำให้สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างประสบความสำเร็จ และมีคณะทำงานที่เป็นกลไกสำคัญในการผลักดัน

3. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

3.1 สื่อสารการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพความร่วมมือจากผู้บริหารในระดับกระทรวง เขต จังหวัด รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

3.2 การประสานความร่วมมือของภาคีเครือข่าย ความร่วมมือจากหน่วยงานเครือข่าย ทั้งภายในกระทรวงและภายนอกกระทรวงสาธารณสุข

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ระยะเวลาการดำเนินการสำรวจความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนฯ มีจำกัด เนื่องจากต้องรีบดำเนินการสำรวจความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนในนักเรียนที่ช่วงปลายเดือนมีนาคมโรงเรียนเริ่มปิดเทอม โดยส่วนใหญ่จะเริ่มและแล้วเสร็จในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม ทำให้ทางกองโรคป้องกันด้วยวัคซีนต้องวางแผนแบ่งทีมลงนิเทศติดตาม สนับสนุนการดำเนินการที่ช่วงระยะเวลาเดียวกัน โดยส่วนใหญ่จะเดินทางลงพื้นที่ในช่วงแรกๆ ของการเริ่มสำรวจในแต่ละเขต เพื่อให้สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้ตั้งแต่ต้น ไม่ให้เกิดความเข้าใจที่คาดเคลื่อน ไม่เป็นไปในแนวเดียวกันตั้งแต่แรก จะได้ไม่เสียเวลากลับไปแก้ไขตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังที่สำรวจไปแล้ว และในบางเขตจะแก้ไขปัญหาโดยการลงสำรวจหรือแบ่งทีมลงสำรวจวัคซีนที่โรงเรียนก่อนเริ่มการสำรวจวัคซีนขั้นพื้นฐานในหมู่บ้าน/ชุมชน

2. ในการซ้อมแผนเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน กรณีเกิดการระบาดของโรคโปลิโอ ในประเทศไทย มีผู้ต้องการเข้าร่วมมากกว่าเป้าหมายที่วางไว้ แต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ จึงต้องจำกัดกลุ่มเป้าหมาย และการดำเนินการยังไม่ครอบคลุมทุกจังหวัด จึงควรหางบประมาณสำหรับฟื้นฟูองค์ความรู้แก่เจ้าหน้าที่เป็นระยะ นอกจากนี้ต้องให้ผู้รับผิดชอบงานใหม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนาองค์ความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องส่งมอบงาน ถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้จากผู้รับผิดชอบเดิมให้แก่ผู้รับผิดชอบงานใหม่ด้วย

3. งบประมาณในการดำเนินการมีจำกัด บางกิจกรรมโดนตัดงบประมาณหรือลดงบประมาณทำให้งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

4. เนื่องจากบุคลากรในหน่วยงานมีจำนวนน้อยและมีภารกิจค่อนข้างมาก ทำให้การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมน้อย ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้

5. การนำเสนอข่าวของกลุ่มคนบางกลุ่มที่โจมตีและบิดเบือนความจริงในการดำเนินงานของกรมควบคุมโรคทำให้เกิดความสับสนในเรื่องการให้บริการวัคซีนในกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ได้อยู่ในขอบเขตของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

6. ประชาชนขาดความตระหนักต่อการรับวัคซีนเพื่อสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และประชากรบางส่วนเป็นแรงงานต่างด้าวไม่สามารถเข้ารับบริการทางด้านสาธารณสุข หรือมีปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการรับบริการ

การแก้ไขปัญหาและแนวทางการดำเนินงานปีต่อไป

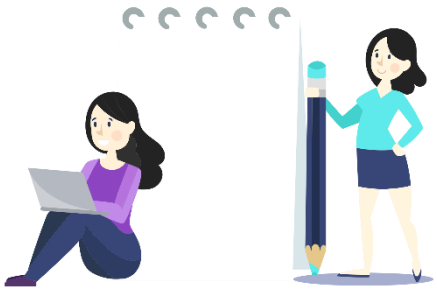

1. การสำรวจความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนขั้นพื้นฐานและวัคซีนในนักเรียนถือเป็นบทบาทที่สำคัญของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขในการประเมินสภานะความก้าวหน้าของแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่ได้กำหนดไว้เป็นแผนการดำเนินการสำรวจฯ ทุก 5 ปี เพื่อประเมินสถานการณ์ความก้าวหน้าของการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในภาพรวมของประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและเร่งรัดการดำเนินงานควบคุมโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนต่อไป ดังนั้น จึงควรดำเนินการเสนอรายงานผลการสำรวจความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนขั้นพื้นฐานและวัคซีนในนักเรียนและเสนอแนะเชิงนโยบายแก่ผู้บริหาร เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินการและบรรจุไว้ในแผนการนิเทศติดตามการป้องกันควบคุมโรคที่สำคัญและเห็นควรให้มีการดำเนินการทุก 5 ปี ต่อไป

2. การเฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินกรณีที่อาจจะเกิดการระบาดของโรคโปลิโอเป็นงานที่มีความสำคัญ จึงควรกระตุ้นให้พื้นที่เสี่ยงมีความพร้อมและตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมพร้อมในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินจากการระบาดหรือการนำเข้าผู้ป่วยจากประเทศที่ยังมีการระบาดของโรคโปลิโอ แต่เนื่องจากบุคลากรในพื้นที่ไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพเรื่องโรคโปลิโอมาเป็นระยะเวลานาน มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากร เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเปลี่ยนงานบ่อย เห็นควรว่าต้องมีงบประมาณสนับสนุนเพื่อการฟื้นฟูความรู้ แนวทางการเฝ้าระวังโรคแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3. สำหรับข้อมูลผลการสำรวจความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนขั้นพื้นฐานและวัคซีนในนักเรียนโดยกรมควบคุมโรคนี้ ควรมีการเชื่อมโยงเปรียบเทียบกับข้อมูลรายงานผลการให้บริการวัคซีนในระบบปกติที่สถานบริการภาครัฐทุกแห่งต้องรายงานข้อมูลการให้บริการวัคซีนตามมาตรฐานระบบข้อมูลข่าวสารของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้เห็นว่าในแต่ละรายที่ดำเนินการสำรวจมีความครบถ้วน ถูกต้องและใกล้เคียงกันมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้พัฒนาระบบการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลในภาคประชาชนและผู้ให้บริการให้มี ความสอดคล้องกัน

4. มีการจัดประชุม/บูรณาการการดำเนินงานส่งเสริมความโปร่งใสในหน่วยร่วมกับกิจกรรมการประชุมประจำเดือน เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการความรู้และกิจกรรมอื่นๆภายในหน่วยงานเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณและเวลาในการดำเนินงานลดความซ้ำซ้อน

5. วางแผนการดำเนินงานและแผนการเบิกจ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบและรัดกุมโดยกลุ่มงานควรมีการวางแผนการจัดซื้อ-จัดจ้างและแจ้งกลุ่มบริหารทั่วไปเพื่อตั้งงบประมาณรองรับกิจกรรมต่างๆในปีงบประมาณต่อไป และวางแผนการประชุมอบรมให้อยู่ในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณต่อไป ให้มีการบูรณาการประชุม/อบรม/การลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มงานรวมกันเพื่อลดปัญหาการจัดประชุมซ้ำซ้อน

ภาคผนวก

รายชื่อติดต่อบุคลากรกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

โทร 02 590 3196 - 9 / โทรสาร 02 590 3196 - 9 ต่อ 104

กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน (กรว) Vaccine Preventable Diseases Division (VPD)

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	ต่อ	E-mail
1	พญ.สุชาดา เจียมศิริ	ผู้อำนวยการฯ	108	bregreta@hotmail.com
กลุ่มพัฒนางานวัคซีนพื้นฐาน				
1	นพ.ชนินันท์ สนธิไชย	นายแพทย์ชำนาญการ	109	chaninan33@yahoo.com
2	นายเผด็จศักดิ์ ชอบธรรม	นวก.สธ.ชำนาญการ	112	ou056@yahoo.com
3	นส.ธนาพร มานะดี	นวก.สธ.ปฏิบัติการ	111	tanaporn_@hotmail.com
4	นส.พรนภา มักกะสัน	นวก.สธ.ปฏิบัติการ	113	r506_2012@hotmail.co.th
5	นส.ศิริยาภรณ์ กุมภา	นักวิชาการสาธารณสุข	110	kumpa.siri39@gmail.com
กลุ่มพัฒนางานวัคซีนใหม่				
1	นส.วรวรรณ กลิ่นสุภา	นวก.สธ.ชำนาญการ	116	kworrawan@hotmail.com
2	นส.นพรัตน์ วิหารทอง	นวก.สธ.ชำนาญการ	123	wnop_049@hotmail.com
3	นส.รัตนาภรณ์ ใจอาษา	นักวิชาการสาธารณสุข	114	amjaiarsa57@gmail.com
4	นายอภิสิทธิ์ สนองค์	นักวิชาการสาธารณสุข	114	dewsan285@gmail.com
กลุ่มประสานงานโครงการกำจัดกวาดล้างโรคตามพันธสัญญานานาชาติ				
1	นพ.ชนินันท์ สนธิไชย	นายแพทย์ชำนาญการ	109	chaninan33@yahoo.com
2	นายวิรัตน์ พลเลิศ	นวก.สธ.ปฏิบัติการ	115	epithailand@yahoo.com
3	นายชาติชาย แจ่มจำรัส	นวก.สธ.ปฏิบัติการ	112	godzillajojo@hotmail.co.th
4	นส.จิราวรรณ เวฬุวณารักษ์	นักวิชาการสาธารณสุข	115	jirawan_1313@hotmail.com
กลุ่มบริหารจัดการวัคซีน				
1	นายขัตติยะ อุตม์อ่าง	เภสัชกรชำนาญการ	3222	kub-2007@hotmail.com
2	นส.ปิยะนาถ เชื้อนาค	เภสัชกรปฏิบัติการ	3222	indee_indy@msn.com
3	นายพัชรพล พวงสิงห์	เจ้าหน้าที่ประจำคลังวัคซีน	3365	earthty240@hotmail.com
กลุ่มยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร				
1	นายเลิศฤทธิ์ ลีลาธร	นวก.สธ.ปฏิบัติการ	132	lerdrit_lee@hotmail.com
2	นส.สุภาภรณ์ จูจันทร์	นวก.สธ.ปฏิบัติการ	133	aprilaof@gmail.com
3	นส.ศิวิมล พุฒชู	นวก.สธ.ปฏิบัติการ	129	p_siwimon@hotmail.com

รายชื่อติดต่อบุคลากรกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน

โทร 02 590 3196 - 9 / โทรสาร 02 590 3196 - 9 ต่อ 104

กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน (กรว) Vaccine Preventable Diseases Division (VPD)

กลุ่มบริหารทั่วไป					
1	นส.ทิวานนท์	สมนาม	นวก.สธ.ปฏิบัติการ	117	thiwa.sut@gmail.com
2	นางอำภาพร	รอดรัตน์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์	106	paiampaporn11@gmail.com
3	ว่าที่ รต.หญิง ณัฐวดี	วงษ์นาศรี	จพง.ธุรการปฏิบัติงาน	141	mickyfai.aa@gmail.com
4	นส.ณัตภัทร์	ริมประนาม	จพง.การเงินและบัญชีปฏิบัติงาน	142	nattapat_moo@hotmail.com
5	นางระพีพร	ควรหัตถ์	พนักงานธุรการ 3	101	jmint_32@hotmail.com
6	นส.สุนิสา	หะสิตะพงษ์	นักจัดการงานทั่วไป	101	mamabook1@hotmail.com
7	นายอนวัช	รัศมิมัต	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ	105	aanawat123@gmail.com
8	นายอภิวัตต์	เปี่ยมจันทร์	นักจัดการงานทั่วไป	141	apiwat7952@gmail.com
9	นส.กรรณิกา	ทวีศักดิ์	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญงาน (ข้าราชการบำนาญ)	105	tro.thaveesuck@gmail.com